

Հավելված

ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի
2009թ. դեկտեմբերի 7-ի N 1052-Ն հրամանի

**ՄԻԶԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3102 «ԳՅՈՒՂԱՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ»
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ**

ԳԼՈՒԽ 1.

ՄԻԶԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3102 «ԳՅՈՒՂԱՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹՅԱԳԻՐԸ

1. Միջին մասնագիտական կրթության «Մասնագետ» որակավորման աստիճանի 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտությունը հաստատված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թ. հունվարի 12-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000թվականի մայիսի 18-ի N 242 որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 73-Ն որոշմամբ:
2. ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության կողմից միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության համար մասնագիտացումներ սահմանված չեն:
3. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրին ավարտած, պետական ամփոփիչ ատեստավորումն անցած շրջանավարտին շնորհվում է «Գյուղատնտես» որակավորում:
4. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրությունը կարող է իրականացվել հետևյալ ձևերով՝
  - 1) առկա,
  - 2) հեռակա,
  - 3) հեռավար (դիստանցիոն),
  - 4) դրսեկության (էքստեռնատ):
5. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի իրականացման համար Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006թ. հունվարի 12-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000 թվականի մայիսի 18-ի N 242 որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 73-Ն որոշմամբ սահմանվում են ուսումնառության հետևյալ նորմատիվային ժամկետները.

1) կրթության առկա ձևով

ա. միջնակարգ (լրիվ) կրթության հիմքով 2 տարի

բ. հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով 3 տարի

2) կրթության հեռակա ձևով

ա. միջնակարգ (լրիվ) կրթության հիմքով 3 տարի

3) դրսեկության (էքստեռնատ) և հեռավար (դիստանցիոն) ձևերով ուսուցման տևողությունը համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007թ. սեպտեմբերի 6-ի «Նախնական

մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագրերի հեռավար (դիստանցիոն) և դրսեկությամբ (էքստեռնատով) ուսուցման կարգերը հաստատելու մասին» N 1028-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի որոշում է ուսումնական հաստատությունը:

6. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրով միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության հիմքով յուրացնող ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալը 2772 ժամ է, առավելագույն ծավալը՝ 4482 ժամ: Հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով հիմնական կրթական ծրագրի յուրացման դեպքում ուսումնառության տևողությունն ավելանում է 52 շաբաթով:

ԳԼՈՒԽ 2.

ՄԻԶԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3102 «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ
ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

7. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտությամբ

մասնագետն իրականացնում է հետևյալ գրաղմունքները՝

- 1) Որոշել արտադրության համար մշակաբույսերի, գյուղատնտեսական կենդանիների և թռչունների տեսակները, անհրաժեշտ քանակը և պլանավորել հետագա աշխատանքները:
- 2) Զեռք բերել համապատասխան քանակությամբ սերմեր, տնկիներ, անասնագլխաքանակ, անհրաժեշտության դեպքում ներմուծել այլ երկրներից:
- 3) Զեռք բերել անհրաժեշտ քանակությամբ և տեսակի պարարտանյութեր, թունաքիմիկատներ և անասնակեր:
- 4) Կազմակերպել առավել արդյունավետ տեխնոլոգիական մեթոդներով բանջարեղենի, տնկիների և սերմերի արտադրություն:
- 5) Կազմակերպել հողի նախապատրաստումը, կատարել ցանքս, տնկում, մշակաբույսերի խնամում, ոռոգում և բերքահավաք:
- 6) Ստեղծել կերի կայուն բազա, կազմել կենդանիների կերակրման կերաբաժին ըստ անասնատեսակների:
- 7) Սահմանել ամենօրյա հսկողություն կենդանիների և թռչունների կերակրմանը, կապված դրանց առանձնահատկությունների հետ:
- 8) Կազմակերպել բուսաբուծական մթերքների արտադրություն, պահպանում և իրացում:
- 9) Կազմակերպել անասնաբուծական մթերքների արտադրություն, պահպանում և իրացում:
- 10) Պահպանել սննդի արտադրությանը ուղղված անհրաժեշտ միջոցառումներ և իրականացնել անվտանգության նորմերը:
- 11) Պահպանել շրջակա միջավայրի մաքրությունը և ապահովել էկոլոգիապես մաքուր գյուղատնտեսական արտադրանք:
- 12) Կազմակերպել մեքենայական պարկի արդյունավետ աշխատանքը, համալրելով այն արդի տեխնիկական միջոցներով և աշխատող կենդանական քարշի ուժով:
- 13) Ապահովել գյուղատնտեսական մթերքների իրացումը:
- 14) Կատարել համապատասխան վերլուծություն և որոշել տնտեսության առանձին ճյուղերի արդյունավետությունը և դրանց հետագա գործունեության ուղղվածությունը:
- 15) Իրականացնել միջոցառումներ արտադրության բոլոր տեղամասերում տնտեսական արդյունավետության բարձրացման և ռեսուրսային պոտենցիալի լիարժեք օգտագործման ուղղությամբ:
- 16) Որոշակի պարբերությամբ (3-5 տարի) մասնակցել որակավորման բարձրացման և վերապատրաստման դասընթացներին:

- 17) Ապահովել գյուղացիական տնտեսության աշխատակիցների արդյունավետ աշխատանքը:
- 18) Կատարել ռիսկերի գնահատում և ձեռնարկել համապատասխան քայլեր դրանց կանխարգելման և/կամ ապահովագրման նպատակով:
- 19) Ապահովել աշխատանքի պաշտպանության և անվտանգության կանոնների կատարումը:

8. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտությամբ մասնագետի՝ գրադմունքների ոլորտում մասնագիտական պարտականություններն են.

- 1) Արտադրության կազմակերպման, անհրաժեշտ քանակով նյութերի և բաղադրիչների ձեռք բերման պլանների կազմում և հաշվետվությունների ներկայացում:
- 2) Բուսաբուծական և անասնաբուծական մթերքների արտադրության կազմակերպման հետ կապված գործառույթների իրականացում, գործող չափորոշիչներին համապատասխան արտադրվող մթերքների որակի և քանակի ապահովում:
- 3) Բուսաբուծական և անասնաբուծական մթերքների արտադրության կազմակերպում և պահպանում: Գործող չափանիշների համաձայն մթերքների բարձր որակի ապահովում և կորուստների կրծատում:
- 4) Մեքենայական պարկի աշխատանքի վերահսկում, համալրում այն արդի տեխնիկական միջոցներով և կենդանական քարշող ուժով: Ազրեգատների նախապատրաստման, գյուղատնտեսական մեքենաների, գործիքների և այլ տեխնիկական միջոցների տեխնիկական սպասարկումների և նորոգումների իրականացում անհրաժեշտ ժամկետներում:

ԳԼՈՒԽ 3.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՐԱՁԵՆԵՐ ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՎՍ 3102 «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՎՍ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱՎԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

9. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

- 1) մասնագիտական գործունեության բնագավառի կարողություններն ու հմտությունները ձեռք բերելու համար պահանջվող ծավալով տեսական ու գործնական գիտելիքների յուրացում,
- 2) աշխատանքային և մասնագիտական պարտականությունները կատարելու ընթացքում աշխատանքային կոլեկտիվի անդամների և դեկավարների հետ հաղորդակցվելու, մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի հարցեր ներկայացնելու, դրանք պարզաբանելու կարողության ձևավորում,
- 3) ինչպես տիպական, այնպես էլ որոշակի փոփոխվող գործուներով իրավիճակներում մասնագիտական հարցերի լուծումների տարբերակներ առաջարկելու համար անհրաժեշտ կարողությունների ձևավորում,
- 4) մասնագիտական խնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ փաստերը և տեղեկատվությունը որոշակի սոցիալական և էթիկական հարցերի հետ որպես մեկ ամբողջություն դիտարկելու, ակտիվ քաղաքացիական գիտակցության դրսնորման կարողության ձևավորում,
- 5) մասնագիտական գործունեության գործառնությունները կիրառվող նորմաների սահմաններում իրականացնելու հմտությունների ձևավորում,
- 6) ինքնազարգացման և մասնագիտական կատարելագործման նպատակով իր և աշխատակիցների ուսումնառության կարիքները գնահատելու, դրանք իրագործելու ուղիներն առաջարկելու կարողության ձևավորում,
- 7) մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի տեղեկատվության գոյություն ունեցող աղբյուրներից օգտվելու, անհրաժեշտ տեղեկատվությունը ձեռք բերելու կարողության ձևավորում,

- 8) աշխատանքային խմբի գործունեությունը կազմակերպելու, խմբի անդամներին ուղղորդելու, նրանց անհատական հնարավորությունները գնահատելու և արդյունավետ օգտագործելու հմտությունների զարգացում,
- 9) ընթացիկ մասնագիտական խնդիրների լուծման ժամանակ ռազմավարական մոտեցումների տարրեր կիրառելու կարողությունների ձևավորում:

ԳԼՈՒԽ 4.

ՊԱՐԱՍՉԱՆԵՐ 3102 «ԳՅՈՒՂԱՏՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՏԱԳԻՐ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆԻ ՆՎԱՏՄԱՍԲ

10. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքների բնագավառում շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

- 1) ինանալ ՀՀ Սահմանադրության, տվյալ բնագավառի աշխատանքները, մարդու և հասարակության, քաղաքացիների միջև հարաբերությունները կարգավորող օրենքների և նորմատիվ փաստաթղթերի հիմնական դրույթները,
- 2) տիրապետել հայոց լեզվին,
- 3) հաղորդակցվել երկու օտար լեզուներով,
- 4) պատկերացում ունենալ առողջ կենսակերպի մասին, տիրապետել ֆիզիկական կատարելագործման ունակություններին և հմտություններին,
- 5) դրսևորել ազգային և համաշխարհային պատմության և մշակութիւն որոշակի իմացություն,
- 6) պատկերացում ունենալ անձի և հասարակության զարգացման օրինաչափությունների, հասարակության սոցիալական կառուցվածքի, շարժումների, քաղաքականության սուբյեկտների, քաղաքական հարաբերությունների և գործընթացների մասին,
- 7) ինանալ հոգեբանության, միջանձնային փոխհարաբերությունների վարվելակերպի տարրերը,
- 8) ինանալ տնտեսագիտության տեսության հիմնադրույթները, մակրոտնտեսության և միկրոտնտեսության օրենքները, անցումային շրջանի տնտեսության առանձնահատկությունները:

11. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը մաթեմատիկական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների բնագավառում շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

- 1) ծանոթ լինել էկոլոգիական հիմնական հասկացություններին, բնապահպանական գլոբալ և տարածաշրջանային հիմնախնդիրներին,
- 2) պատկերացում ունենալ արտակարգ իրավիճակների մասին, տիրապետել արտակարգ իրավիճակներում գործելու սկզբունքներին, ծանոթ լինել փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման կառուցյներին և փրկարարական տեխնիկային, կարողանալ օգտագործել անհատական պաշտպանության միջոցներ:

12. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը պետք է ըստ աղյուսակ 1-ում բերված մոդուլների ապահովի շրջանավարտի կողմից առանցքային հմտություններին տիրապետում:

13. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ըստ աղյուսակ 2-ում բերված մոդուլների ապահովի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների ձեռքբերում:

ԳԼՈՒԽ 5.

ՊԱՐԱՆՁԵՐ ՄԻԶԻՆ ՍԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3102 «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ»
ՍԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐՎԳՈՒ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱՌԻ ՆԿԱՏՄԱՐ

14. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության կադրային ապահովության և կադրային համապատասխանության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները:

1) Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտությամբ մասնագետի պատրաստման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատություններում ուսումնական գործընթացն իրականացնում են մանկավարժական և ուսումնաօժանդակ անձնակազմի աշխատողները:

2) Հաստատության մանկավարժական աշխատողների կազմում ընդգրկվում են դասախոսներ, արտադրական ուսուցման վարպետներ: Դասախոսական անձնակազմի աշխատողները, որպես կանոն, պետք է ունենան իրենց կողմից ուսուցանվող դասընթացի գծով բարձրագույն մասնագիտական կրթություն: Հատուկ մասնագիտական դասընթացները պարագող դասախոսների համար մասնագիտական աշխատանքի փորձի առկայությունը ցանկալի է:

3) Ուսումնական պրակտիկան վարող արտադրական ուսուցման վարպետը կարող է ունենալ ինչպես բարձրագույն մասնագիտական, այնպես էլ միջին մասնագիտական կրթություն, մասնագիտական աշխատանքի փորձ: Առանձին մասնագիտությունների գծով ուսումնական պրակտիկան կամ նրա որոշակի մասերը կարող է վարել նաև արհեստագործական կրթություն և բավարար մասնագիտական որակավորում ունեցող արհեստավորք:

4) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները վարում են մասնագիտական դասընթացի դասախոսը:

15. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության ուսումնամեթոդական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները:

1) Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի իրականացումը պետք է ապահովված լինի ուսանողի համար մատչելի տեղեկատվական նյութերով (գրադարանային ֆոնդ, տվյալների համակարգչային բազա), ինչն, ըստ բովանդակության պետք է համապատասխամի մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված առարկաների և մոդուլների լրիվ ցանկին: Այդ առարկաների և մոդուլների, ինչպես նաև ուսումնական գործընթացի կազմակերպման բոլոր ձևերի գծով (տեսական, գործնական պարապմունքների, ուսումնական, արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաների, կուրսային և դիպլոմային աշխատանքների) պետք է առկա լինեն դասագրքեր, ուսումնամեթոդական, մեթոդական ձեռնարկներ, ուղեցույցեր, գործնական խաղերի սցենարներ, թեստային հանձնարարականների հավաքածուներ, ալգորիթմներ, մեթոդական մշակումներ, ցուցումներ, երաշխավորություններ, տեղեկատվական գրականություն, դիտողական նյութեր, ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ինչպես նաև միջանկյալ և անփոփիչ առարկաներ:

16. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպության նյութատեխնիկական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները:

1) Ուսումնական կարինետների երաշխավորվող ցանկը՝

- ա. հայոց լեզվի,
բ. ռուսաց և օտար լեզուների,
գ. պատմության,
դ. գյուղատնտեսության էկոնոմիկայի,
ե. մեթոդական,
զ. կենսագործութեան անվտանգության և բնապահպանության:
2) Ուսումնական լաբորատորիաների երաշխավորվող ցանկը՝
ա. քիմիայի,
բ. կենսաբանության,
գ. ագրոքիմիայի,
դ. բուսաբուծության,
ե. պտուղ բանջարեղենի վերամշակման տեխնոլոգիայի,
զ. անասնաբուծության,
է. գյուղատնտեսական արտադրության մեջենայացման,
ը. ինֆորմատիկայի:

4) Սպորտային համալիր՝

- ա. մարզադահլիճ,
բ. մարզահրապարակ,

Կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ձևավորել լրացուցիչ կարինետներ, լաբորատորիաներ, արհեստանոցներ:

17. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Ուսանողի շաբաթական ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը չպետք է գերանզանցի 54 ժամը՝ ներառյալ լսարանային և արտալսարանային ուսումնական աշխատանքի բոլոր տեսակները:

2) Ուսումնառության ընթացքում ուսանողի բեռնվածությունը պարտադիր լսարանային պարապմունքներով չպետք է գերազանցի շաբաթական 36 ժամը, ինչը նաև ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալն է, ընդ որում՝ նշված ծավալը չի ներառում նախասիրական առարկաների պարապմունքները, խորհրդատվությունները և լրացուցիչ արտալսարանային պարապմունքները:

3) Ուսումնական խմբի համար սահմանվում են խորհրդատվության ժամեր յուրաքանչյուր ուսումնական տարում մինչև 100 ժամ:

4) Ուսումնական տարվա սկիզբը և ավարտը բոլոր կուրսերում որոշվում է ուսումնական պլաններով:

5) Նախասիրական առարկաների ցանկը, դրանց ծավալը (ոչ ավել, քան շաբաթական 4 ժամ՝ առանձին դասացուցակով) և ուսուցման ժամկետները յուրաքանչյուր ուսումնական տարում որոշվում է հաշվի առնելով ուսանողների ընտրությունը:

6) Հեռակա ձևով ուսուցման դեպքում ուսումնական տարվա ընթացքում դասախոսների հետ ուսանողների պարապմունքների ծավալը պետք է կազմի ոչ պակաս, քան 160 ժամ:

18. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի պրակտիկաների կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի որոշակի մասի ուսուցումն իրականացվում է ուսումնական (տեսական ուսուցմամբ և/կամ առանց տեսական ուսուցման), արտադրական և նախապարտական պրակտիկաների

ձևով: Պրակտիկաների ընթացքում ուսանողները կատարելագործում են իրենց գործնական հմտությունները:

- 2) Պրակտիկայի տևողությունը սահմանվում է մասնագիտության ուսումնական պլանով:
- 3) Պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերը կազմում և հաստատում են ուսումնական հաստատությունները:
- 4) Պրակտիկաների անցկացումը վարում են արտադրական ուսուցման վարպետները, դասախոսները:

5) Ուսումնական պրակտիկաներն անց են կացվում պրակտիկայի ծրագրի կատարումն ապահովելու համար բավարար կահավորում ու տեխնիկական հագեցում ունեցող ուսումնական, ուսումնա-արտադրական արիեստանոցներում, ուսումնական տնտեսություններում, ուսումնական հաստատության այլ ուսումնաօժանդակ օբյեկտներում, ինչպես նաև արտադրական կազմակերպություններում, հաստատություններում :

6) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները, որպես կանոն, անց են կացվում պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերի բովանդակությանը հաճապատասխան պայմաններ ունեցող կազմակերպություններում:

19. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնելու ընթացքում ուսանողների միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորումների նկատմանք սահմանվում են հետևյալ պահանջներում:

1) Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրով ուսուցման ընթացքը վերահսկելու և արդյունքների ձեռքբերումը գնահատելու նպատակով անց է կացվում ուսանողների միջանկյալ ատեստավորում, իսկ որակավորում շնորհելու համար՝ շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորում:

2) Միջանկյալ ատեստավորում կարող է անցկացվել ինչպես ուսումնական կիսամյակի ընթացքում այնպես էլ վերջում:

3) Ուսումնական կիսամյակի սկզբում ուսանողը տեղեկացվում է կիսամյակի ընթացքում միջանկյալ ատեստավորման բնույթի, ներառվող նյութի ծավալի և ժամկետների մասին:

4) Միջանկյալ ատեստավորման համար ընտրված ուսումնական նյութը չի կարող ավելին լինել երկու անընդմեջ կիսամյակների նյութից:

5) Շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորումը երաշխավորվում է անց կացնել առանձին առարկաներից կամ մոդուլներից քննության, համալիր (միջառարկայական կամ միջմոդուլային) քննության կամ ավարտական (դիպլոմային) աշխատանք կատարելու և պաշտպանելու ծևով:

6) Պետական ամփոփիչ ատեստավորման ընտրված ձևը և ներառվող նյութի ծավալը պետք է հնարավորություն տա համոզվել սույն չափորոշչով՝ 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտությամբ մասնագետի համար սահմանված պահանջներին շրջանավարտի համապատասխանության մեջ:

ԳԼՈՒԽ 6.

ՄԻԶԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՎԱՐ 3102 «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ ԵՎ ՆՐԱ ՊԱՐՉԱՐԱՆՈՒՄՆԵՐԸ

20. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացվում է համաձայն աղյուսակ 3-ում բերված օրինակելի ուսումնական պլանի:

21. Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնող կազմակերպությունը օրինակելի ուսումնական պլանը կիրառելիս՝

- 1) սույն չափորոշչով սահմանված օրինակելի ուսումնական պլանի հիման վրա կազմում և հաստատում է աշխատանքային ուսումնական պլանը,
- 2) աշխատանքային ուսումնական պլանը կազմելիս կարող է մինչև 5% չափով փոփոխել դասընթացների և մոդուլների ժամաքանակը,
- 3) կարող է փոփոխել առանձին առարկաների և մոդուլների ժրագրային նյութի բովանդակությունը 15%-ի սահմաններում՝ չփոփոխելով արդյունքները և կատարման չափանիշները,
- 4) առարկայի և /կամ/ մոդուլի ընդհանուր ժամաքանակի սահմաններում որոշում է տեսական, գործնական և լաբորատոր պարագմունքների ժամաքանակները,
- 5) պրակտիկայի համար նախատեսված շաբաթների սահմաններում որոշում է ուսումնական և արտադրական պրակտիկաների տևողությունները, անցկացման ժամկետները, նախաավարտական պրակտիկայի տևողությունը,
- 6) մասնագիտական առարկաների և մոդուլների ուսումնական ժրագրերը կազմելիս հաշվի է առնում գործատուների, գործադիր իշխանությունների, մասնագիտական ոլորտը կառավարող պետական լիազորված մարմինների, այլ շահագրգիռ սուբյեկտների (սոցիալական գործընկերների) առաջարկությունները,
- 7) ընտրում է շրջանավարտների՝ սույն չափորոշչով երաշխավորված ամփոփիչ ատեստավորման ձևերից մեկը:

Աղյուսակ 1

Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի առանցքային հմտությունների
մոդուլներ

ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՍՈՒՄԸ «ՀԱՌՈՐԴԱԿՑՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»

Մողուլի դասիքը	ՀՊՀ4-09-001
Մողուլի նպատակը	Սովորողի մոտ ձևավորել աշխատանքնային ու մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ինչպես նաև անձնական կյանքում արդյունավետ և ակտիվ հաղորդակցվելու կարողություններ:
Մողուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մողուլի գնահատման կարգը	Մողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում ուսումնառության անձնական նպատակները, բ. ճիշտ է պլանավորում և կիրառում ուսումնառության անձնական նպատակների ձեռքբերմանն ուղղված ուսումնառության գործընթացները, գ. ճիշտ է սահմանում ուսումնառության տարրեր եղանակները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում կատարել պարզ թեմաների և տեքստերի մասին
Կատարման չափանիշներ	ա. օգտագործում է բանավոր և գրավոր խոսքի համապատասխան կառուցվածք, բ. հաղորդումը պարունակում է պարզ տեղեկատվություն, կարծիքներ կամ գաղափարներ, գ. տեղեկատվության առանձնացում /խմբավորումը կատարում է նպատակային, դ. հաղորդումը իրականացնում է հաշվի առնելով իրավիճակը և լսարանը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Նախաձեռնել, պահպանել, եզրափակել երկխոսություններ և քննարկումներ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կիրառում «ակտիվ ունկնդրման» ժամանակ օգտագործվող հմտությունները, (պարզաբանումներ ստանալու ձգտումը, գրառումներ կատարելը, ամփոփելը), բ. ազատ կերպով ձևակերպում, արտահայտում և պաշտպանում է իր գաղափարները, տեսակետներն ու կարծիքները, գ. ցուցաբերում է համոզելու կարողություն, դ. կատարում է ճիշտ ամփոփում /եզրափակում:
Ուսումնառության արդյունք 4	Մեկնարանել սխեմաներ, աղյուսակներ, դիագրամներ, քարտեզներ և նկարներ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է նախանշում սխեմաների, աղյուսակների, դիագրամների, քարտեզների և նկարների նշանակությունը և նրանց միջև եղած տարրերությունները, բ. ճիշտ է մեկնարանում առաջադրված սխեմաները, աղյուսակները, դիագրամները, քարտեզները և նկարները. գ. մեկնարաննան ընթացքում օգտագործում է խոսքի համապատասխան կառուցվածք:
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՍՈՒՄԸ «ԱՆՎԱՍՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մողուլի դասիքը	ԱԱՕ 4-09-001
Մողուլի նպատակը	Սովորողի մոտ ձևավորել կազմակերպություններում աշխատանքի անվտանգության կանոնների պահպանման, աշխատանքի պաշտպանության միջոցառումների իրականացման և առաջին օգնության կազմակերպման կարողություններ:
Մողուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան

Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական դրույթները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Ծիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության վերաբերյալ իրավական ակտերը.</p> <p>բ. Ծիշտ է ներկայացնում կազմակերպություններում աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման ներքին նորմատիվային փաստաթղթերը.</p> <p>գ. Ծիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների խախտման հետ կապված պատասխանատվությունը.</p> <p>դ. Ծիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների պահպանման նկատմամբ վերահսկողության ձևերը և մեխանիզմները:</p> <p>ե. Ծիշտ է ներկայացնում արտադրությունում դժբախտ դեպքերի և պատահարների հետաքննության, փաստաթղթավորման և հաշվառման կարգը.</p> <p>զ. Ծիշտ է ներկայացնում արտադրության տարբեր մակարդակների դեկավարների պատասխանատվությունը աշխատանքի պաշտպանության նորմերի պահպանման վերաբերյալ:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ անվտանգության տեխնիկայի նորմերը և կանոնները կազմակերպություններում
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Ծիշտ է ներկայացնում տեխնոլոգիական սարքավորումների, մեխանիզմների շահագործման անվտանգության տեխնիկայի հիմնական պահանջները.</p> <p>բ. Ծիշտ է ներկայացնում էլեկտրանվտանգության կանոնները և պաշտպանությունը.</p> <p>գ. Ծիշտ է ներկայացնում հակարդեհային պաշտպանության կանոնները.</p> <p>դ. Ծիշտ է ներկայացնում ճնշման տակ աշխատող սարքավորումների և մեխանիզմների անվտանգ շահագործման կանոնները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի պահանջները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Ծիշտ է ներկայացնում արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի հասկացությունները.</p> <p>բ. Ծիշտ է ներկայացնում արտադրական միկրոկլիմայի նկատմամբ նորմատիվային պահանջները.</p> <p>գ. Ծիշտ է թվարկում արտադրական աղյուկից և ցնցումներից պաշտպանվելու միջոցները.</p> <p>դ. Ծիշտ է ներկայացնում արտադրական լուսավորվածությանը ներկայացվող պահանջները և նորմերը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Ցուցաբերել առաջին օգնություն
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Ծիշտ է ցուցադրում արհեստական շնչառության իրականացումը.</p> <p>բ. Ծիշտ է ցուցադրում սրտի աշխատանքի վերականգնման իրականացումը.</p> <p>գ. Ծիշտ է ցուցադրում արյան հոսքի դադարեցման իրականացումը և ծիշտ է դնում վիրակապ.</p> <p>դ. Ծիշտ է վիրակապում կոտրվածները.</p> <p>ե. Ծիշտ է ցուցադրում այրվածքների դեպքում առաջին օգնության ցուցաբերումը.</p> <p>զ. Ծիշտ է ցուցադրում էլեկտրահարման դեպքում առաջին օգնության իրականացումը:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՐՏՈՒՄ «ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՇԽԱՏԱՍՔՅԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒԵՈՒԹՅԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԸԱՀ 4-09-001
Մոդուլի նպատակը	Սովորողին գիտելիքեր տալ աշխատանքային գործունեության ընթացքում հաջողության հասնելու նախապայմանների մասին, ինչպես նաև ծևավորել ցանկացած բնագավառում անհրաժեշտ աշխատանքային կուլտուրա և էթիկա դրսնորելու, դեկավարի և գործընկերների հետ արդյունավետ հարաբերվելու, առաջացած աշխատանքային խնդիրներն ընկալելու և համապատասխան լուծումներ տալու կարողություններ:
Մոդուլի տևաղությունը	72 ժամ

Սուտքային պահանջմերը	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Տիրապետել աշխատանքի տեղավորվելու կարողությունների
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է շարադրում գործող աշխատանքային օրենսգրքի ամփաթեշտ դրույթները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի որոնման ժամանակակից միջոցները և տեխնոլոգիաները, աշխատանքի ընդունվելու և աշխատանքից ազատվելու համար անհրաժեշտ բոլոր գործընթացները.</p> <p>գ. ճիշտ է կազմում գրավոր ինքնակենսագրություն (CV).</p> <p>դ. ճիշտ և մանրամասն բանավոր ներկայացնում է իր կենսագրությունը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Դրսողել ամփաթեշտ վերաբերումը աշխատանքի և աշխատավայրի նկատմամբ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի և շրջապատի նկատմամբ դրական տրամադրվելու կարողությունները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում գործերընկերների նկատմամբ հարգալից վերաբերմունքի և արդյունավետորեն հարաբերվելու օրինակներ.</p> <p>գ. առաջադրված իրավիճակում ցուցաբերում է պատասխանատվության դրսերումներ.</p> <p>դ. ցուցաբերում է գործընկերոջը և դեկավարին ուշադիր լսելու և հասկանալու դրսերումներ:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Տիրապետել աշխատանքի կուլտուրային և եթեկային, արդյունավետ աշխատել թիմում
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության նպատակները, արժեքները և կիրառվող ընդիհանուր աշխատանքային մեթոդները, աշխատանքային և միջանձնային հարաբերությունները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում թիմային աշխատանքի հիմնական սկզբնունքները.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում թիմային խնդիրների լուծման մեթոդները,</p> <p>դ. թիմային աշխատանքի առաջադրված իրավիճակում դրսերում է անփաթեշտ վարքագիծ՝ ցուցաբերելով փոխօգնություն, համբերատարողություն, նվիրվածություն աշխատանքին և ընկերներին:</p> <p>ե. ճիշտ վերաբերմունք է դրսերում և հարգալից է կոնֆլիկտային գործընկերների նկատմամբ.</p> <p>գ. առաջարկում է խնդրի ճիշտ լուծումներ առաջադրված պրոբլեմային իրավիճակում:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ աշխատանքում հաջողության հասնելու նախապայմանները և պատշաճ հարաբերվել դեկավարի հետ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում աշխատանքային կարգապահության և ճշտապահության կարևորությունը.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում դեկավարի հետ հարաբերվելու ձևերը, իր և դեկավարի իրավունքներն ու պարտականությունները.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի արդյունավետության ու որակի ապահովման ընդիհանուր սկզբունքները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Դրսողել քննադատական մտածողություն
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է գնահատում տեղեկատվության հուսալիության և զգացմունքայնության աստիճանը.</p> <p>բ. ստացած տեղեկատվությունը ճիշտ և արդյունավետորեն համադրում է առկա գիտելիքների հետ.</p> <p>գ. իրականացնում է կառուցողական քննադատություն և ճիշտ է բացատրում կառուցողական քննադատության կարևորությունը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 6	Կառավարել սրբեսը և ժամանակը, լուծել պրոբլեմներ և կոնֆլիկտներ»
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում սրբեսի կամխարգելման և ամխուսափելի սրբեսին դիմակայելու մեթոդները.</p> <p>բ. ճիշտ է կազմում իր աշխատաքննային պլանը (պայմանական աշխատանքային պլան).</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ժամանակի արդյունավետ օգտագործման միջոցները:</p> <p>դ. բացահայտում է և ճիշտ է սահմանում պրոբլեմը տրված իրավիճակում,</p> <p>ե. ճիշտ է վերլուծում պրոբլեմը, տալիս է լուծման ճիշտ տարրերակ և գնահատում արդյունքը.</p> <p>զ. բացահայտում է ցանկացած կոնֆլիկտի պատճառները.</p>

	<p>Է. ճիշտ է ներկայացնում կոնֆլիկտի կանխարգելման եղանակները, կարողանում է դրանց տալ արագ ու արդյունավետ լուծումներ:</p> <p style="text-align: center;">ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՏՎԱՆՈՒՄԸ «ԴԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՕՊԵՐԱՏՈՐԻԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔԵՐ»</p>
Սողուլի դասիչը	ՀՕՀ4 - 09 - 001
Սողուլի նպատակը	Տալ տարրական գիտելիքներ MICROSOFT WORD տեքստային խմբագրի մասին, ուսանողի մոտ զարգացնել տեքստային փաստաթղթերի պատրաստման, խմբագրման, դրանց ֆորմատավորման ու ձևավորման, ինչպես նաև փաստաթղթերի պահպանման, տպագրման և ինտերնետ ցանցում աշխատելու տարրական հմտություններ:
Սողուլի տևողությունը	54 ժամ
Սուտքային պահանջները	Այս մողուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում
Սողուլի գնահատման կարգը	Մողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	WORD ծրագիր (հիմնական տեղեկություններ)
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. իմանալ Microsoft Word ծրագրի պատուհանի կառուցվածքը բ. բացել նոր փաստաթուղթը գ. ստեղնաշարի օգնությամբ մուտքագրել տեքստ, մեծատառ նշաններ, սիմվոլներ, թվանշաններ, դ. տեղաշարժել Տեքստային ցուցիչը տեքստի մեջ ե. կատարել տարրական ուղղումներ տեքստում գ. փակել փաստաթուղթը դ. բացել առկա փաստաթուղթը ը. իմանալ Zoom գործիքի հնարավորությունները</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Տեքստերի տարրական ֆորմատավորում
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. պատրաստել Word ծրագիրը հայերեն և օտար լեզվով տեքստ մուտքագրելու համար բ. նշել բառերը և տեքստային հատվածները գ. կատարել մուտքագրված տեքստի պարզագույն ֆորմատավորում՝ դ. կատարել տողերի հավասարեցում ե. փոխել միջտողային տարածությունները գ. փոխել տեքստի գույնը Font Color գործիքով է. փոխել տեքստի գույնային ֆոնը Highlight գործիքով ը. փոխել պարբերության խորությունները լուսանցքներից թ. չեղյալ հայտարարել (հրաժարվել) ֆորմատավորման կատարված գործողությունները ժ. վերականգնել ֆորմատավորման չեղյալ հայտարարված գործողությունները ժա. կրկնել ֆորմատավորման վերջին գործողությունը ժթ. մենյուի File\Page Setup հրամանի օգնությամբ փոխել լուսանցքների խորությունները Top, Bottom, Left, Right թվային դաշտերի օգնությամբ, ընտրել էջի ուղղաձիգ (Portrait) կամ հորիզոնական (Landscape) դիրքերը, ընտրել թղթի չափերը Paper Size ցուցակի օգնությամբ ժգ. պատճենել տեքստը ժդ. տեղափոխել տեքստը ժե. տողադարձել տեքստը ժզ. համարակալել էջերը մենյուի Insert\Page Numbers... հրամանով</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Փաստաթղթի պահպանում

Կատարման չափանիշներ	ա. իմանալ փաստաթղթերի պահպանման իմաստը, բ. պահպանել նոր ստեղծված փաստաթուղթը, գ. պահպանել փաստաթրում կատարված ընթացիկ ֆորմատավորումները և փոփոխությունները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Այցուսակների պատրաստում և խմբագրում
Կատարման չափանիշներ	ա. պատրաստել այցուսակ, բ. այցուսակի մեջ մուտքագրել տեքստ, գ. կատարել ուղղումներ ու լրացումներ այցուսակի մեջ, դ. ավելացնել նոր տողեր և նոր սյուներ այցուսակի մեջ, ե. ջնջել այցուսակի տողերը և սյուները, զ. փոխել սյունակի լայնությունը Մկնիկի օգնությամբ, է. փոխել տողի բարձրությունը Մկնիկի օգնությամբ, ը. փոխել այցուսակի գծերի գույնը, թ. գումավորել այցուսակի տողը և սյունը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Գրաֆիկական խմբագրում և նկարագրում
Կատարման չափանիշներ	ա. գծագրել գրաֆիկական օբյեկտներ, բ. գծագրել գրաֆիկական օբյեկտներ՝ օգտագործելով AutoShapes պատուհանի պատրաստի ծևերը, գ. գծագրել կանոնավոր պատկերներ, դ. ֆորմատավորել գրաֆիկական օբյեկտները՝ տեղափոխելով, պատճենելով, պտտելով, շրջելով, չափերը փոխելով, ե. խմբավորել գրաֆիկական օբյեկտները, զ. հավասարեցնել գրաֆիկական օբյեկտները իրար նկատմամբ, է. գծագրել տեքստային բլոկներ, ը. գումավորել գրաֆիկական օբյեկտները, թ. երանգավորել գրաֆիկական օբյեկտները, ժ. ստվերավորել գրաֆիկական օբյեկտները:
Ուսումնառության արդյունք 6	Փաստաթղթի տպագրում
Կատարման չափանիշներ	ա. նախադիման ռեժիմում թերթել փաստաթուղթը, բ. իմանալ Print պատուհանի ֆունկցիաները, զ. տպագրել փաստաթուղթը:
Ուսումնառության արդյունք 7	Ինտերնետում աշխատելու իմացություն
Կատարման չափանիշներ	ա. իմանալ ինտերնետ հասկացության նշանակությունը, բ. ճանաչել Internet Explorer ծրագիրը, իմանալ դրա նշանակությունը, գ. իմանալ ինտերնետային Հասցե հասկացությունը, դ. իմանալ History հրամանի նշանակությունը, ե. իմանալ Favorites հրամանի նշանակությունը, զ. իմանալ Stop հրամանի նշանակությունը, է. իմանալ Refresh հրամանի նշանակությունը, ը. իմանալ Back և Forward կոճակների նշանակությունը, թ. պատճենել տեքստային ինֆորմացիան ինտերնետային էջից, ժ. պատճենել գրաֆիկական ինֆորմացիան ինտերնետային էջից, ժա. իմանալ ինֆորմացիայի որոնման ինտերնետային ծառայությունները,

	Ժբ. ըստ չափանիշների որոնել ինֆորմացիա, ժգ. ճիշտ օգտվել ինֆորմացիայի որոնման ինտերնետային ծառայություններից, ժդ. ինանալ էլեկտրոնային փոստի նշանակություն, ժե. ուղարկել և ստանալ էլեկտրոնային նամակներ:
--	--

Աղյուսակ 2

Միջին մասնագիտական կրթության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի ընդհանուր
մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների մոդուլներ

ՍՊՐՈՒԼԻ ԱՆՎԱԾՈՒՄԸ «ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀՈՂԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՔՆԵՐ»	
Սոդուլի դասիչը	ԳՏԳ 4-09-001
Սոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է տալ գիտելիքներ հողագոյացման, հողի կազմի և կառուցվածքի առանձնահատկությունների՝ մեխանիկական, ֆիզիկական ու կենսաբանական գործոնների նշանակության վերաբերյալ և գործնական կարողություններ՝ ուղղված հողի բերդիության բարձրացմանը, վերականգնմանը և բարելավմանը:
Սոդուլի տևողությունը	68 ժամ
Սուտքային պահանջները	Չկան
Սոդուլի գնահատման կարգը	մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ ճիշտ շարադրել հողառաջացման բնական և պատմական գործոնները, հողառաջացման գործընթացը պայմանավորող բույսերի բնական խմբավորումները, ինչպես նաև հողի մորֆոլոգիական հատկանիշներն ու գենետիկական հորիզոնները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում հողառաջացման բնական և պատմական գործոնները ու հիմնական պայմանները՝ կլիման, բուսականությունը, ռելիէֆը, ժամանակը. բ. ճիշտ է շարադրում հողառաջացման գործընթացը պայմանավորող բույսերի բնական խմբավորումները՝ բարձրակարգ, ցածրակարգ. գ. ճիշտ է ներկայացնում հողի մորֆոլոգիական հատկանիշները և ծագումնաբանական հորիզոնները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ ճիշտ ներկայացնել հողի կառուցվածքը, այն քայլայող գործոնները, ճիշտ գնահատել հողի հիմնական ֆիզիկական և ֆիզիկաքիմիական հատկությունները և շարադրել տարրեր հողատիպերի բնութագիրը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում հողի կառուցվածքը, դրա նշանակությունը և այն քայլայող գործոնները /մեխանիկական, ֆիզիկական, կենսաբանական/. բ. ճիշտ է գնահատում հողի հիմնական ֆիզիկական և ֆիզիկաքիմիական հատկությունները՝ ծավալային կշիռ, տեսակարար կշիռ, ծակոտվենություն, գ. կարողանում է որոշել հողի ծավալային կշիռը, տեսակարար կշիռը, կապակցականությունը, փրփանությունը, առաձգականությունը, կաշելիությունը, դ. ճիշտ է շարադրում ՀՀ տարրեր հողատիպերի նկարագիրը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ ճիշտ ներկայացնել հողում հումուսի, հանքային և օրգանական նյութերի գոյացման գործընթացն ու աղբյուրները, հողում սննդատարրերի քանակը, դրանց փոխակերպումներն, այլ օրգանիզմների դերը նյութերի փոխարկման բնագավառում:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում հումուսի գոյացման գործընթացը և դրա նշանակությունը հողի բերդիության բարձրացման գործում. բ. ճիշտ է ներկայացնում հողում հանքային և օրգանական նյութերի գոյացման աղբյուրները, գ. կարողանում է շարադրել հողի քիմիական տարրերը, սննդանյութերի քանակը և մատչելիությունը բույսերի համար, դ. ճիշտ է ներկայացնում հողում սննդատարրերի /ազոտ, ֆոսֆոր, կալիում, կալցիում, մագնեզիում և ծծումբ/

	փոխակերպումները և այլ օրգանիզմների դերը նյութերի փոխարկման բնագավառում:
ՈՒՍՈՒՄԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Կարողանալ ճիշտ շարադրել հողի ջրային, ջերմային, օդային, սննդային ռեժիմները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում և որոշում հողի ջրային հատկությունները /հողի ջրունակություն, ջրաքափանցելիություն, ջուր բարձրացնելու և գոլորշիացնելու հատկություն/. բ. կարողանում է բացատրել հողում կուտակված ջրի ծևերը /գոլորշիացման խոնավություն, հիգրոսկոպիկ խոնավություն, գրավիտացիոն ջուր/, հողի ջրային և օդային ռեժիմների հատկություններն ու կարգավորման ծևերը, գ. կարողանում է ներկայացնել հողի ջերմային հատկությունները /ճառագայթակլանում, ջերմունակություն, ջերմահաղորդականություն/, հողի ջերմային և սննդային ռեժիմներն ու կարգավորումները, բույսերին անհրաժեշտ սննդի տարրերը:
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՐՈՌԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ԴԱՄԿԱՐԳԵՐԸ ԵՎ ԱԳՐՈՏԵԽՆԻԿԱՆ»	
Մողուլի դասիչը	ԳՏԳ 4-09-002
Մողուլի նպատակը	Մողուլի նպատակն է տալ գիտելիքներ հողի մշակման նպատակների և խնդիրների, հողի հիմնական և մակերեսային մշակման համակարգերի, նրանց կիրառման եղանակների և ծևերի մասին, կապված բույսերի աճի և զարգացման համար համապատասխան պահանջների և հողային պայմանների ստեղծման հետ:
Մողուլի տևականությունը	68 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մողուլի գնահատման կարգը	մողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՍՈՒՄԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Կարողանալ ճիշտ շարադրել հողի մշակման անհրաժեշտությունը, նպատակը, խնդիրները, նրանց իրականացման տեխնոլոգիական գործընթացները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում հողի մշակման նպատակը և անհրաժեշտությունը բ. ճիշտ է բացատրում հողի մշակման տեխնոլոգիական գործընթացները
ՈՒՍՈՒՄԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Կարողանալ տալ հողի հիմնական և մակերեսային մշակումների եղանակները և ծևերը, բացատրել հողային գործոնների նկատմամբ մշակաբույսերի պահանջների առանձնահատկությունները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է դասակարգում հողի հիմնական և մակերեսային մշակման եղանակները բ. կարողանում է բացատրել հողային գործոնների նկատմամբ մշակաբույսերի պահանջները
ՈՒՍՈՒՄԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Կարողանալ ճիշտ բացատրել հողի մշակման համակարգերի կիրառումն ըստ բնակլիմայական գոտիների՝ կապված հողի ցանքային, հետցանքային և բերքահավաքին հաջորդող գործընթացների հետ:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է դասակարգում հողի մշակման համակարգերը տարրեր բնակլիմայական գոտիներում բ. կարողանում է շարադրել նախացանքային, ցանքային և հետցանքային գործընթացները գ. կարողանում է շարադրել բերքահավաքին հաջորդող գործընթացները
ՈՒՍՈՒՄԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Կարողանալ ճիշտ շարադրել ցելերի մշակման առանձնահատկությունները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում ցելերի եռթյունը և տեսակները բ. ճիշտ է շարադրում ցելերի կիրառման պայմանները գ. ճիշտ է շարադրում ցելերի կատարման տեխնոլոգիական
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՊԱՐԱՐՏԱՆՅՈՒԹԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ»	
Մողուլի դասիչը	ԳՏԳ 4-09-003
Մողուլի նպատակը	Այս մողուլը ուսումնասիրելուց հետո սովորողը պետք է կարողանա որոշել տվյալ հողի միավոր մակերեսին անհրաժեշտ պարարտանյութերի քանակը տվյալ մշակաբույսերի համար, գիտենա պարարտանյութերը հող մտցնելու եղանակները, կարողանա հաշվարկել և համատեղ կիրառել օրգանական, հանքային և բակտերյալ պարարտանյութերը: Կարողանա

	տարրերել և դասակարգել պարարտանյութերը ըստ սմնդանյութերի պարունակության և ազդեցության բնույթի:
Մոդուլի տևաղությունը	68 ժամ
Մուտքային պահանջմները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԳ -4-09-002 «Հողի մշակման համակարգերը և ազդության մոդուլը»:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի պահպանումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կարողանում է շարադրել պարարտանյութերը հող մտցնելու ձևերը և եղանակները
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է դասակարգել պարարտանյութերը բ. ճիշտ է շարադրում պարարտանյութերը հողը մտցնելու ձևերը գ. կարողանում է ներկայացնել տարբեր մշակաբույսերի համար անհրաժեշտ պարարտանյութերի տեսակները դ. կարողանում է հաշվարկել յուրաքանչյուր մշակաբույսի համար միավոր մակերեսի հաշվով պարարտանյութի նորմաները
Ուսումնառության արդյունք 2	կարողանում է բնութագրել օրգանական պարարտանյութերը
Կատարման չափանիշներ	ա. դասակարգում է օրգանական պարարտանյութերը (գոմադր, կոյաջուր, տորֆ, կոմպոստներ, թռչունների ծերտ) բ. ճիշտ է որոշում գոմադրը դաշտ փոխադրելու ժամանակները և ընտրել գոմադրը հող մտցնելու մեթոնաները գ. կարողանում է կատարել գոմադրի տեղափոխում և ցրում
Ուսումնառության արդյունք 3	կարողանում է բնութագրել հանքային պարարտանյութերը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է դասակարգում հանքային պարարտանյութերը բ. ճիշտ է շարադրում հանքային տարբեր պարարտանյութերի ազդեցությունը մշակաբույսերի վրա գ. կարողանում շարադրել հանքային պարարտանյութերը հող մտցնելու եղանակները և ժամանակները
Ուսումնառության արդյունք 4	կարողանում է բնութագրել բակտերիալ պարարտանյութերը,
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է դասակարգում բակտերիալ պարարտանյութերը. բ. ճիշտ է շարադրում բակտերիալ պարարտանյութերի ազդեցությունը տարբեր մշակաբույսերի վրա. գ. կարողանում է որոշել տարբեր մշակաբույսերի մշակման համար անհրաժեշտ տարբեր բակտերիաների քանակը:
Ուսումնառության արդյունք 5	կարողանում է ներկայացնել պարարտացման համակարգը խոտադաշտային ցանքաշրջանառությունում,
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է ճիշտ շարադրել օրգանական և հանքային պարարտանյութերի օգտագործումը, բ. կարողանում է իրականացնել ցանքաշրջանառության մեջ օրգանական և հանքային պարարտանյութերի ճիշտ տեղաբաշխումը, գ. կարողանում է պլանավորել պարարտանյութերը հող մտցնելու միջոցառումները. դ. կուտակել, ճիշտ պահել և ժամանակին դաշտ փոխադրել, ե. հարստացնել տորֆով և պահպանել գոմադբամբարներում, օգտագործելով ֆեկալները և մյուս բոլոր տեսակի թափոնները, գ. հավաքել մոխիրը, հայթայթել կիր, է. ժամանակին փոխադրել հանքային պարարտանյութերը և ճիշտ կազմակերպել պահպանումը, պատրաստել գրանուլցված օրգանահանքային պարարտանյութեր, ը. ցանել լուսին կանաչ պարարտացման համար, թ. մեթենայացնել պարարտանյութերը հող մտցնելու և ծածկելու աշխատանքները և այլն:
Ուսումնառության արդյունք 6	Կարողանա որոշել օրգանական և անօրգանական պարարտանյութերի անհրաժեշտ քանակը տվյալ մշակաբույսի համար:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է տալ պարարտանյութերի դասակարգումն ըստ սմնդանյութերի պարունակության և ազդեցության բնույթի: բ. կարողանում է որոշել օրգանական և անօրգանական պարարտանյութերի անհրաժեշտ քանակը տվյալ մշակաբույսի համար:

ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲՈՒՅՍԵՐԻ ԿՅԱՆՔԻՆ ԱՆՐԱՋԵՇՏ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ՌԵԺԻՄՆԵՐԸ»

Սողուկի դասիք	ԳՏԳ 4-09-004
Սողուկի նպատակը	Մողուկի նպատակն է ուսանողի մոտ ստեղծել գիտելիքների բազա բույսերի աճը և զարգացումը ապահովող գործոնների՝ լույսի, ջրի և ջերմության վերաբերյալ, այսինքն տալ գիտելիքներ բույսի սնուցման գործընթացի օդային և արմատային, նյութերի և էներգիայի փոխանակության ֆուտոսինթեզի և շնչառության նշանակության, բույսի մեջ ջրի, հանքային աղերի և օրգանական նյութերի տրամադրություն, բույսերի աճը կարգավորող հորմոնների, ինչպես նաև բույսերի կողմից միջավայրի տարրեր ջրային և ջերմաստիճանային պայմաններին հարմարվելու, բույսերի սերմերի ծլունակությանը անհրաժեշտ պայմանների խոնավության, օդի, ջերմաստիճանի, վերաբերյալ:
Սողուկի տևականությունը	54 ժամ
Սուտքային պահանջները	Ուսանողը պետք է նախապես տիրապետի «Երկրագործության և հողագիտության հիմնունքներ» ԳՏԳ-4-09-001 մողուկին
Սողուկի գնահատման կարգը	Մողուկի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի պահանջումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ ներկայացնել բույսին անհրաժեշտ գործոն՝ ջրի և նրանում լուծված աղերի նշանակությունը, բույսի արմատային սնուցումը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում արմատի փոխադրող հյուսվածքներով ջրի և հանքային աղերի, օրգանական նյութերի շարժումը, բ. ճիշտ է բացատրում արմատային ճնշման դերը բույսի արմատից ընձյուղ ջրի անընդհատ տեղաշարժման համար, գ. ճիշտ է բացատրում արմատային ճնշման և տերևներով ջրի գոլորշիացման գործընթացը, դ. ճիշտ է բացատրում բույսերի մոտ ջրի բավարարության ռեժիմը և կառող է բացատրել, թե ինչպես է բույսը ազատվում ավելորդ ջրից և հանքային աղերից, ե. ճիշտ է գնահատում և կարող է որոշել արմատը տարրեր պատճառներից վնասվելու դեպքում բույսի վիճակը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ ներկայացնել բույսին անհրաժեշտ գործոն՝ լույսի դերը, ֆոտոսինթեզը որպես բույսի օդային սնուցում:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում տերևի դերը արեգակնային էներգիան կլանելու ֆոտոսինթեզ կատարելու գործընթացում, բ. ճիշտ է բացատրում ցողովնի դերը տերևներին լույսով ապահովելու, տերևային և արմատային սնուցման կապը, գ. ճիշտ է բացատրում ֆոտոսինթեզի գործընթացը, որի արդյունքում բույսը օգտագործելով արեգակնային էներգիան ածխաթթու գազից և ջրից սինթեզում է օրգանական միացություն՝ գյուղական ու անապահութային առաջարկությունների սպառագույն առաջարկությունը, որն հետագայում փոխակերպվում է օսլայի, թաղանթանությունը, սպիտակուցների, ճարպերի և բույսին անհրաժեշտ այլ նյութերի, դ. ճիշտ է բացատրում բույսի շնչառությունը, որի արդյունքում բարդ նյութերը ճեղքվում են առաջացնելով էներգիա, որն անհրաժեշտ է սինթեզի գործընթացների համար, ե. ճիշտ է բացատրում տերևաթափը և նրա նշանակությունը բույսի համար:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ ներկայացնել բույսերի աճն ապահովող աճեցողության գործոնների՝ բուսական հորմոնների դերը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում ֆիտոհորմոնների դերը, նրանց խթանիչ և արգելակիչ ազդեցությունը նոր բողբոջների, նոր արմատների առաջացման գործում, բ. ճիշտ է բացատրում ֆիտոհորմոնների առաջացումը ընձյուղի գագաթային հատվածում:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանալ հիմնավորել բույսերի ադապտացիան միջավայրի տարրեր ջրային և ջերմաստիճանային պայմաններին
Կատարման չափանիշներ	ա. ճանաչում է արմատային տիպերը, ձևափոխված արմատային համակարգերը ջուր և սննդային նյութեր կուտակելու նպատակով, բ. ճիշտ է բացատրում բույսի արմատների դերը միջավայրի տարրեր ջրային և ջերմաստիճանային պայմաններին հարմարվելու համար, գ. ճանաչում է տերևային տիպերը և ձևափոխությունները միջավայրի տարրեր ջրային և ջերմաստիճանային պայմաններին հարմարվելու համար, դ. ճիշտ է բացատրում տարրեր հողակլիմայական պայմաններում և ջրային ռեժիմներում բույսերի աճը:

ՈԽՈԼՄԱՋՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	Կարողանալ որոշել բույսերի սերմերի ծլունակությունը ապահովող անհրաժեշտ պայմանները՝ խոնավություն, օդ, որոշակի ջերմաստիճան
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում սերմի ծլման անհրաժեշտ գործոնները՝ խոնավություն, օդ, օպտիմալ ջերմաստիճան և ծլման էտապները, բ. ճանաչում է տարբեր գյուղատնտեսական մշակաբույսերի սերմերի ծլման ջերմաստիճանային պահանջները և սեզոնային ցանքը:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱԾՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲԵՌՆԵՐԻ ԵՎ ԱՐՏԱՊՐԱՍՅԻ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒՄ, ՊԱՐԵՍԱՎՈՐՈՒՄ, ԲԱՇԽՈՒՄ»	
Մողուլի դասիչը	ԳՏԳ 4-09-005
Մողուլի նպատակը	Մողուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ տրամադրութի դերի, բեռների տեսակի, նրանց քանակի և չափերի, բեռնափոխադրումների ծավալի որոշման, երթուղիների կազմնան, բեռննան և բեռնաթափնան ձևերի և միջոցների, ինչպես նաև բեռների և արտադրանքի պահեստավորման վերաբերյալ:
Մողուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մողուլը ուսումնասիրելուց առաջ ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԳՏԳ- 4 - 09-003 մողուլը «Պարարտանյութերի տեսակները և օգտագործումը»:
Մողուլի գնահատման կարգը	Մողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի պահովումն է:
ՈԽՈԼՄԱՋՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Կարողանալ հստակ նկարագրել տրամադրութային միջոցների տեսակները, նրանց կառուցվածքը և հնարավորությունները:
Կատարման չափանիշներ	ա. իշտ է շարադրում տրամադրութային միջոցների տեսակները, կառուցվածքը, տեխնիկական ցուցանիշները, բ. ճիշտ է բացատրում տրամադրութային միջոցների շահագործման ցուցանիշները:
ՈԽՈԼՄԱՋՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Կարողանալ հստակ նկարագրել բեռնման և բեռնաթափնան միջոցների տեսակները և կառուցվածքը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում բեռնման և բեռնաթափնան միջոցների տեսակները, նրանց կառուցվածքը, տեխնիկական ցուցանիշները, բ. կարողանում է ընտրել կամ որոշել բեռնման և բեռնաթափնան միջոցների շահագործման ցուցանիշները:
ՈԽՈԼՄԱՋՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Կարողանալ ճիշտ բացատրել բեռների տեսակները, նրանց բեռնման, տեղափոխման և բեռնաթափնան անվտանգության կանոները:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է դասակարգել բեռների տեսակները, նրանց հատկությունները և որոշել հնարավոր գաբարիտային չափերի սահմանային արժեքները, բ. ճիշտ է շարադրում բեռների բեռնման, տեղափոխման և բեռնաթափնան անվտանգության կանոները:
ՈԽՈԼՄԱՋՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Կարողանալ դասակարգել փոխադրումների, շարժման երթուղիների տեսակները և որոշել բեռնաշրջանառության, բեռնահոսքերի և բեռնափոխադրումների ծավալները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում բեռնափոխադրումների և երթուղիների տեսակները, բ. կարողանում է որոշել բեռնաշրջանառության, բեռնահոսքերի և բեռնափոխադրումների ծավալները:
ՈԽՈԼՄԱՋՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	Կարողանալ ընտրել գյուղատնտեսական արտադրանքի և տարբեր տեսակի բեռների տեղափոխման համար անհրաժեշտ կոնտեյներների, արկղների, բալոնների և այլ փաթեթավորման միջոցների տեսակները և քանակը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է դասակարգում գյուղատնտեսական արտադրանքի և այլ նշանակության բեռների տեսակները, բ. կարողանում է ընտրել տարբեր տեսակի բեռների տեղափոխման համար անհրաժեշտ կոնտեյների, արկղների, բալոնների և այլ փաթեթավորման միջոցների տեսակները, չափերը և քանակը:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱԾՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԵՔՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՁԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ»	
Մողուլի դասիչը	ԳՏԳ 4-09-006

Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ ավտոմոբիլների, տրակտորների, գյուղատնտեսական մեթենաների, անասնապահական տեղակայանքների և սարքավորումների տեսակների, նրանց կառուցվածքի, շահագործման և տեխնիկական սպասարկումների, մեթենատրակտորային ագրեգատների (ՄՏԱ) լիարժեք կոմպլեկտավորման, աշխատանքների տեխնոլոգիական գործընթացների վերաբերյալ, ձևավորել ՄՏԱ-ի շահագործման ցուցանիշները հաշվարկելու դրանք աշխատանքներ նախապատրաստելու, դաշտում կարգավորելու և վարելու, վառելանյութերի և քայլությունների տեսակները տարբերելու, նրանց անհրաժեշտ քանակը որոշելու, ինչպես նաև պահպանում իրականացնելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԳՏԳ 4-09-002 «Հողի մշակման համակարգերը և ագրոտեխնիկական» մոդուլը
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ ներկայացնել մեթենաների համակարգը, և դասակարգել բուսաբուծական և անասնապահական մթերքների արտադրության տեխնոլոգիական գործընթացների համային մեթենայացման և ավտոմատացման միջոցները:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է դասակարգել բուսաբուծական և անասնապահական մթերքների արտադրության գործընթացները, բ. ճիշտ է ընտրում տնտեսության անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցները
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ հստակ շարադրել գյուղատնտեսական մեթենաների և սարքավորումների կառուցվածքը, տեխնիկական և շահագործական ցուցանիշները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում մեթենաների կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը, բ. ընտրում կամ որոշում է տեխնիկական միջոցների շահագործական ցուցանիշները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կազմել մեթենայական ագրեգատներ, որոշել նրանց կազմը, քանակը, վառելանյութերի և քայլությունների տեսակը և քանակը
Կատարման չափանիշներ	ա. ըստ սահմանված ագրոժամկետների և աշխատանքի ծավալի որոշում է մեթենայական ագրեգատների, վառելանյութերի և քայլությունների քանակը, բ. կազմում է տրակտորների և ավտոմոբիլների ծանրաբեռնվածքության գրաֆիկներ:
Ուսումնառության արդյունք 4	Դասակարգել տեխնիկական սպասարկումների տեսակները և որոշել նրանց քանակը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ըստ գործող չափորոշչների որոշում է տեխնիկական սպասարկումների և նորոգումների տեսակները, քանակը և կատարման ժամկետները, բ. կազմում է տրակտորների, ավտոմոբիլների, գյուղատնտեսական մեթենաների և սարքավորումների աշխատանքի պլան գրաֆիկը:
Ուսումնառության արդյունք 5	ճիշտ շարադրել մեթենաների պահպանման եղանակները և գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում տեխնիկայի պահպանման դրույթներն և հրահանգները, բ. ճիշտ է շարադրում բաց, փակ և կոմբինացված պահպանման եղանակների առանձնահատկությունները, գ. կարողանում է պահպանման ժամանակ ընտրել խնամքի և տեխնիկական սպասարկման միջոցներ և կատարել տեխնիկական սպասարկում, դ. կարողանում է պահպանման ժամանակ ձեռնարկել հակարդեհային միջոցառումներ և ընտրել համապատասխան միջոցներ
Ուսումնառության արդյունք 6	Կարողանալ շարադրել տրակտորային ագրեգատների և ավտոմոբիլների վարման անվտանգության կանոնները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում տրակտորների և ավտոմեթենաների վրա աշխատելու ժամանակ կիրառվող անվտանգության կանոնները, բ. կարողանում հաղորդել տրակտորիստին և ավտովարորդին անհրաժեշտ հոգեֆիզիկական և հոգեկան պահանջվող

	հատկություններ
ՄՐԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄՈԼԱԽՈՏԸ ԵՎ ՊԱՅՔԱՐԸ ԴՐԱՆՑ ՂԵՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԳ 4-09-007
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է տալ տեսական գիտելիքներ գյուղատնտեսական մշակաբույսերի, մոլախոտերի հասցրած վնասի, դրանց կենսաբանական առանձնահատկությունների վերաբերյալ և գործնական կարողություններ՝ ուղղված մոլախոտերի դեմ պայքարի ազդութեխնիկական և քիմիական միջոցառումների կիրառմանը
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԳ 4-09-001 «Երկրագործության և հողագործության հիմունքներ» մոդուլը
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ ճիշտ դասակարգել մոլախոտերը և ներկայացնել դրանց կենսաբանական առանձնահատկությունները Կատարման չափանիշներ ա. ճիշտ է նկարագրում մոլախոտերի հասցրած վնասի մասին. բ. կարողանում է տարրերել գուղատնտեսական մշակաբույսերի ցանքերում տարածված /սեգետալ/ մոլախոտերը արտաքին տեսքից, գ. ճիշտ է ներկայացնում մոլախոտերի կենսաբանական առանձնահատկությունները /միաշաքիլ, երկշաքիլ և բազմացման ձևեր/. դ. կարողանում է ճիշտ դասակարգել մոլախոտերը /բազմամյա, սակավամյա,/:
ՈՒսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ ներկայացնել մոլախոտերի դեմ պայքարի հիմունքները և ազդութեխնիկական միջոցառումների անհրաժեշտությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մոլախոտերի դեմ պայքարի ազդութեխնիկական միջոցառումների անհրաժեշտությունը. բ. ճիշտ է նկարագրում ազդութեխնիկական միջոցառումները /նախագծուշական և ոչնչացնող/: գ. ճիշտ է ներկայացնում մոլախոտերի դեմ պայքարը հողի մշակման համակարգում, դ. ճիշտ է ներկայացնում մոլախոտերի դեմ պայքարը հողի պարարտացման համակարգում, ե. ճիշտ է ներկայացնում մոլախոտերի դեմ պայքարը հողի ցանքաշրջանառության համակարգում,
ՈՒսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ ներկայացնել մոլախոտերի դեմ քիմիական պայքարի հնարավորությունները և դասկարգել հերթիցիդները՝ ըստ ազդեցության բնույթի
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է դասակարգում հերթիցիդները. բ. կարողանում է տալ հերթիցիդների բնութագիրը. գ. ճիշտ է նկարագրում հերթիցիդները՝ ըստ ազդեցության բնույթի /ընդհանուր ազդեցության, հողային և ոչ հողային/ դ. ճիշտ է ներկայացնում մոլախոտերի դեմ պայքարը՝ ազդութեխնիկական և քիմիական միջոցառումների համատեղ կիրառմամբ. ե. ճիշտ է ներկայացնում տարրեր հերթիցիդների օգտագործման ժամկետները. գ. ճիշտ է շարադրում հերթիցիդների հետ աշխատելու անվտանգության կանոնները:
ՄՐԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԴՏԴՆ ԵՎ ԽԱՐԱՐԻ ՏՆԿԱՆՅՈՒԹԻ ԱՐՏԱՌՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԳ 4-09-008
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ տնկարանի, նրա բաժինների պատվաստի եղանակների, պատվաստների աճեցման մասին
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԳՏԳ 4-09-001 «Հողի մշակման

	համակարգերը և ազդոտեխնիկան», ԳՏԳ 4-09-004 «Բույսերի կյանքին անհրաժեշտ գործոնները և նրանց ռեժիմները»
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ հստակ նկարագրել տնկարանի տեսակները, նրանց կառուցվածքը և հնարավորությունները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում տնկարանի տեսակները, բ. ճիշտ է շարադրում պտղատու բույսերի տնկարանի կառուցվածքը, գ. ճիշտ է շարադրում յուրաքանչյուր տնկարանի կազմակերպման աշխատանքները
ՈՒսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ հստակ ներկայացնել տնկարանի հողանասի ընտրությունը, հողանասի տեղաձևումը, տնկարանի բաժինները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում տնկարանի հողանասին ներկայացվող պահանջներ, բ. ճիշտ է շարադրում տնկարանի հողի նախապատրաստումը բաժանման, գ. Կարողանում է ճիշտ պլանավորել տնկարանի բաժինները
ՈՒսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ հստակ շարադրել պտղատու բույսերի և խաղողի բազմացման եղանակները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում բազմացման եղանակները և նրանց առանձնահատկությունները, բ. ճիշտ է նկարագրում սերմերի հավաքումը նախացանքային մշակումը (ստրասիֆիկացիա), գ. ճիշտ է որոշում ցանքի նորման, ժամկետները, եղանակները, խնամքը, դ. Հստակ շարադրում են խաղողի կտրոնների ընտրությունը, նախապատրաստման աշխատանքները, տնկումը:
ՈՒսումնառության արդյունք 4	Կարողանալ նկարագրել պտղատու բույսերի տնկիների աճեցումը հիմնական տնկարանում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում տնկիների աճեցումը հիմնական տնկարանում, բ. ճիշտ է ներկայացնում պատվաստի ծևերը, ժամկետները, պատվաստի ժամանակ օգտագործվող գործիքները և նյութերը, գ. :ճիշտ է որոշում պատվաստի կաչողականությունը:
ՈՒսումնառության արդյունք 5	Կարողանալ հստակ շարադրել խաղողի կտրոնների տնկման ժամանակը և տեխնիկան
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է նկարագրում կտրոնների կիչեցումը, բ. ճիշտ է որոշում տնկման համար կտրոնների կենսունակությունը, գ. ճիշտ է շարադրում տնկման համար հողի նախապատրաստման և կտրոնների տնկման աշխատանքները:
ՈՒսումնառության արդյունք 6	Կարողանալ հստակ շարադրել տնկարանի խնամքի աշխատանքները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում տնկարանի 1, 2, 3 դաշտերի խնամքի աշխատանքները, բ. ճիշտ է շարադրում տնկարանի հողի խնամքի աշխատանքները, գ. ճիշտ է ներկայացնում տնկիների ծևավորման աշխատանքները ելեկով տեսակից, սորտից դ. ճիշտ է շարադրում տնկիների հանումը և պահպանումը
ՍՊՐՈՒԼԻ ԱՌՎԱՍԽՈՒԾ «ՄԵԱԿԱԲՈՒՅՍԵՐԻ ՍԵՐՄԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԸ»	
Մոդուլի դասիք	ԳՏԳ 4-09-009
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ սերմերի բարձրորակ տեսակների արտադրության տեխնոլոգիայի, սորտային սերմերի բազմացման, դրանց պահպանման և տնտեսություններին նախակարարման վերաբերյալ
Մոդուլի տևողությունը	68 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԳ 4-09-008 ,Դաշտային մշակաբույսերի մշակության և բերքահավաքի տեխնոլոգիաները
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ բացատրել սերմերի ծևավորման պայմանների ազդեցությունը, նրանց որոկական ցուցանիշների վրա

Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում ագրոտեխնիկայի ազդեցությունը բույսերի սերմնարտադրողականության և սերմի որակի վրա բ. ճիշտ է բացատրում սմնդառության գլխավոր տարրերի փոխհարաբերության ազդեցությունը բարձրորակ սերմ ստանալու համար, գ. ճիշտ է բացատրում սննան մակերեսի ազդեցությունը բարձրորակ սերմ ստանալու գործում:
ՈՒսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ բացատրել սերմերի զարգացումը, հասունացումը և հանգիստը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում սերմերի զարգացումը, բ. ճիշտ է բացատրում սերմերի հետքերահավաքյան հասունացումը, գ. ճիշտ է բացատրում սերմերի հանգստի շրջանը և սերմերի շնչառությունը
ՈՒսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ ստուգել սերմերի ցանքային որակը
Կատարման չափանիշներ	ա. որոշում է սերմերի մաքրությունը, բ. որոշում է սերմերի ծլունակությունը և ծլման էներգիան, գ. Կարողանում է որոշել սերմերի տնտեսական պիտանիությունը, դ. Կարողանում է որոշել սերմերի բացարձակ կշիռը, ե. Կարողանում է որոշել սերմերի խոնավությունը, գ. ճիշտ է բացատրում սերմերի՝ հիվանդություններով և վնասատուներով վարակվածություն
ՈՒսումնառության արդյունք 4	Կարողանալ բացատրել սերմերի պահպանման և նախացանքային մշակման աշխատանքները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում սերմերի չորացման, գտնան և տեսակավորման աշխատանքները, բ. ճիշտ է բացատրում սերմերի պահպանման աշխատանքները, գ. ճիշտ է բացատրում սերմերի ախտահանման աշխատանքները, դ. ճիշտ է բացատրում սերմերի օդաչերնային մշակման աշխատանքները:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԿԵՐԱՅԻՆ ՄՇԱԿԱԲՈՒՅԱՆ ԵՎ ԲՈՒԽԱԿԱՆ ԾԱԳՄԱՆ ԿԵՐԵՐԻ ԱՐՏԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԸ»	
Սողուլի դասիչը	ԳՏԳ 4-09-010
Սողուլի նպատակը	Մողուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ գյուղատնտեսության արտադրության կարևորագույն խնդիրներից՝ անասնապահության համար կերային բազայի ստեղծման գործում կերային մշակաբույսերի՝ ռաշտական կերարտադրության և արոտավայրային ու խոտհարքային բույսերի՝ արոտանարգագետնային կերարտադրության տեխնոլոգիաների վերաբերյալ, կարևորելով դաշտային և բնական խոտհարքերից բերքի հավաքման, հումքի մշակման և մթերման, կոպիտ, հյութալի, հանակցված և հարստացված բուսական կերերի ստացման, կերերի երկարատև պահպանման խնդիրները
Սողուլի տևողությունը	72 ժամ
Սուտքային պահանջները	Այս մողուլը ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԳ 4-09-002 «Հողի մշակման հանակարգերը և ագրոտեխնիկան»
Սողուլի գնահատման կարգը	Մողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ ներկայացնել դաշտային կերարտադրության բազայի ստեղծման համար կարևոր նշանակություն ունեցող բազմայա և միամյա խոտաբույսերը, հատիկակերային և հատիկաընդեղեն, սիլոսային, բռստանային կերաբույսերը և արմատապտուղները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում և կարևորում դաշտային ցանքատարածություններում կերաբույսերի, ինչպես նաև մեր հանրապետությունում օգտագործվող կերաբույսերի՝ առվույտ, կորնգան, երեքնուկ, եգիպտացորեն, գարի, վարսակ, տարեկան, հլածուկ, արևածաղիկ, ճակնդեղ և այլ կերային բույսերի, ցանքի կատարման լավագույն ժամկետները, բերքի աճեցման և անկորուստ հավաքման խնդիրները, բ. տիրապետում է կերարտադրության նպատակով դաշտերի միջանկյալ ցանքաշրջանառության տեխնոլոգիաներին, երբ

	օգտագործում են ցանքաշրջանառության դաշտերի մեջ ընկած ժամանակաշրջանը, լրացրցից բերք ստանալու նպատակով, զ. տիրապետուն է կերարտադրության արդյունավետ միջոցառումներից խառը ցանքերի տեխնոլոգիաներին:
ՈՒսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ ներկայացնել բնական արոտավայրերի և խոտհարքերի բուսականության նշանակությունը կերերի ստացման համար
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է գնահատում արոտավայրային ու խոտհարքային բուսականության դերը կերարտադրության տեխնոլոգիաներում, բ. ճիշտ է գնահատում բնական արոտավայրերի և խոտհարքերի ռացիոնալ օգտագործումը և հիմնավորում է նրանց բնապահպանական նշանակությունը
ՈՒսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ տիրապետել կոպիտ, հյութալի, համակցված և հարստացված բուսական կերերի ստացման տեխնոլոգիաներին
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում կոպիտ և հյութալի կերերի առանձնահատկությունները, բ. ճիշտ է բացատրում կանաչ հյութալի խոտի մթերումը, սենաժավորումը և քիմիական նյութերով պահածոյացումը, զ. ճիշտ է բացատրում սիլոսացումը, որպես բուսական հումքի բնական պահածոյացում, հիմնավորում է սիլոսացման մարդաբանական գործընթացը և օգտագործվող բուսական հումքը, դ. ճիշտ է բացատրում չոր խոտի, ծղոտի մթերումը, խոտային այսուի, հատիկավոր և հատիկաընդեղեն բույսերի այսուի, թեփի, չոր ժոմի ստացումը, ե. ճիշտ է բացատրում բուսական կերերի կենսաբանական արժեքի բարձրացման նպատակով կերերի համակցումը՝ մսառուսկրային այսուի, ձկնային այսուի, ինչպես նաև կերերի հարստացումը այնպիսի հավելումներով, ինչպես՝ վիտամիններ, ամինաթթուներ, անտիթրոտիկներ, սպիտակուցներ, զ. ճիշտ է բացատրում տարրեր կերերի որակական չափանիշների երկարատև պահպանման առանձնահատկությունները, է. տեսել է և պատկերացում ունի սենաժավորման, սիլոսացման համար կիրառվող կառույցների մասին , ը. ճիշտ է բացատրում բուսական ծագման կերերի կիրառումը անասնաբուծական տարրեր ճյուղերում:
ՍՈՂՈՎԻ ԱՆՎԱԾՆԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ՊԼԱՆՎՈՐՈՒՄ	
Սողովի դասիչը	ԳՏԳ 4-09-011
Սողովի նպատակը	Մողովի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ բուսաբուծության և անասնաբուծության արտադրության գործընթացների, արտադրանքի իրացման, պահպանման, կազմակերպման խնդիրների, սկզբունքների և մեթոդների, ինչպես նաև տնտեսության ընդհանուր ռեսուրսային ներուժի օգտագործման կազմակերպման, հիմնական արտադրա-տնտեսական ցուցանիշների, բերքատվության և մթերատվության, արտադրական ծախսերի և եկամուտների պլանավորման վերաբերյալ:
Սողովի տևականությունը	72 ժամ
Սուտքային պահանջները	Այս մողովը ուսումնասիրելուց առաջ սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԳՏԳ 4-09-010 «Կերային մշակաբույսերի և բուսական ծագման կերերի արտադրության տեխնոլոգիաները»
Մողովի գնահատման կարգը	Մողովի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	Կարողանում է հստակ շարադրել անասնաբուծության և բուսաբուծության հիմնական աշխատանքային գործընթացները, անհատական և խմբակային եղանակով աշխատանքի կազմակերպման առավելությունները և աշխատողների նյութական խրախուսման ձևերը
Կատարման չափանիշներ	Կարողանում է ճիշտ շարադրել և ներկայացնել աշխատանքային կոլեկտիվների կազմակերպման հիմնական սկզբունքները, անհատական և խմբային եղանակով աշխատանքի վարձատրության ձևերն ու կարգը
ՈՒսումնառության արդյունք 2	Կարողանում է պլանավորել գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքատվությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. տիրապետում է գյուղատնտեսական մշակաբույսերի պլանավորման մեթոդներին, բ. ճիշտ է շարադրում բերքատվության վրա ազդող հիմնական գործնները, զ. կարողանում է պլանավորել գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքատվությունը:

ՈՒԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Կարողանում է հաշվարկել բուսաբուծական ճյուղի կազմակերպման համար անհրաժեշտ սերմերի, թունաքիմիկատների, վառելանյութերի և այլ նյութական միջոցների պահանջը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում բուսաբուծության ճյուղում օգտագործվող միջոցների տեսակները, տեխնոլոգիական գործընթացների հաջորդականությունը, բ. կարողանում է հաշվարկել տեխնիկական միջոցների, տրակտորների և գյուղատնտեսական մեքենաների պահանջը, գ. ինքնուրույն հաշվարկում է սերմերի, տնկանյութերի, պարարտանյութերի, թունաքիմիկատների, վառելանյութերի պահանջը, որոշում ապահովածության նակարդակը
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱԾՈՒՄԸ «ՊՏՂԱՏԾՈՒ ԱՅԳԻՆԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԲԵՐՁԵՐԱՎԱՔԻ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆ»	
Մողուլի դասիք	ԳՏԳ 4-09-012
Մողուլի նպատակը	Մողուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ պտղատու այգու համար հատկացված հողատարացքի նախապատրաստման,պտղատուների, հատապտուղների, սաղարթի ու թփերի խնամքի,այդ թվում էսի և ձևավորման,պատվաստման ձևերի, այգու մշակման և ծառերի խնամքի աշխատանքների վերաբերյալ:
Մողուլի տևողությունը	68 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մողուլը ուսումնասիրելուց առաջ ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԳՏԳ- 4-09-003 «Պարարտանյութեր նրանց տեսակները և օգտագործումը» մողուլը:
Մողուլի գնահատման կարգը	Մողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք պայմանները:
ՈՒԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Կարողանալ հստակ ներկայացնել պտղատու բույսերի կազմությունը, աճն ու զարգացումը
Կատարման չափանիշներ	ա. Կարողանում է հստակ ներկայացնել պտղատու բույսերի վերգետնյա մասերը, բ. Կարողանում է տալ արմատային ցանցի բնութագիրը, գ. Կարողանում է շարադրել ծառերի տարեկան և հասակային զարգացման փուլերը, դ. ճիշտ է շարադրում պտղահատապտղատու բույսերի կյանքի պայմանները
ՈՒԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Կարողանա տալ հայատանում աճող պտղատու և հատապտղատու բույսերի և խմբերի առաջնային տեսակների հատուկ նկարագիրը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է դասակարգում պտղատու բույսերը, բ. Կարողանում է ճիշտ տալ պտղահատապտղատու բույսերի կենսաբանական բնութագիրը, գ. ունի հստակ հասկացողություն սորտի, սորտատիպի մասին, տեսակների և սորտերի շրջանացման մասին
ՈՒԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Կարողանալ նկարագրել պտղատու և հատապտղատու բույսերի բազմացումը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում և տարրերակում սերմերով և վեգետատիվ ծանապարով բազմացումը, բ. ճիշտ է նկարագրում վեգետատիվ բազմացման եղանակները, գ. Կարողանում է ճիշտ նկարագրել բույսերի վայրակների աճեցումը տնկարաններում, դ. կարողանում է նկարագրել պտղատու բույսերի տնկանյութի աճեցման տեխնոլոգիան
ՈՒԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Կարողանա նկարագրել այգու հիմնան աշխատանքները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ընտրում այգու համար նախատեսված հողատարածությունը ,ճիշտ է կատարում տարածքի կազմակերպում, բ. Կարողանում է ճիշտ տեղաբաշխել տեսակները և սորտերը, ընտրել ծառերի տեղաբաշխման եղանակները , գ. կարողանում է գործնական աշխատանքով որոշել ծառերի սննան մակերեսը, ելնելով սորտից և հողակլիմայական պայմաններից, դ. Տիրապետում է տնկանյութի որակական ցուցանիշների ստուգմանը, տնկման փոսերի պատրաստմանը, ե. ճիշտ է որոշում այս կամ այն տեսակի տնկման ժամկետները ելնելով հողակլիմայական պայմաններից:
ՈՒԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	Կարողանա ներկայացնել երիտասարդ և պտղաբերող այգու խնամքի աշխատանքները

Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Կարողանում է ճիշտ շարադրել երիտասարդ այգու խնամքի աշխատանքները կապված ամփականորեն հողի հետ և իր մեջ միավորում է այգու միջշարքային և միջբնային տարածությունների մշակման բոլոր աշխատանքները, բ. Կարողանում է ճիշտ շարադրել երիտասարդ այգու ծառերի սաղարթի կազմավորումը էտի և ձևավորման միջոցով, տիրապետում է էտի երկու հիմնական տեսակներին՝ նորացում և կարճացում, գ. Կարողանում է ճիշտ շարադրել պտղաբերող այգու հողի պահպանան համակարգերը, դ. ճիշտ է ընտրում պտղատու ծառերի ոռոգման ժամկետները, նորմաները, եղանակները (բաժակներով, ակոսներով, անձրևացմանք, կաթիլային), ե. Կարողանում է ճիշտ որոշել պտղատու բույսերի պահպանը պարարտանյութերի հանդեպ, պարարտացման նորմաները, ժամկետները և եղանակները, զ. Կարողանում է ճիշտ շարադրել այգու հիվանդությունների և վնասատուների դեմ պայքարի միջոցառումները:</p>
ՈՒՍՏԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6	կարողանալ կազմակերպել ծառերի խնամքի աշխատանքները և բերքահավաքը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում բուսերի պահպանումը ցրտահարումից (ջրումներ, ծխահարում, մշուշապատում, տաքացում), բ. կարողանում է ճիշտ շարադրել բերքահավաքի նախապատրաստական աշխատանքները, նախօրոք ճիշտ որոշելով բերքահավաքի ժամկետը, ելեկով տարբեր տեսակների և սորտերի հասունացման առանձնահատկություններից</p> <p style="text-align: center;">ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԽԱՂՈՂԻ ՄՇԱԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԲԵՐՔԱՐԱՎԱՔԻ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆ»</p>
Մողուլի դասիչը	ԳՏԳ 4-09-013
Մողուլի նպատակը	Մողուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ խաղողի վազի օրգանների արտաքին կազմության, վեգետացիայի ժամանակաշրջանի առանձին փուլերում վազերի պահանջների, մշակության աշխատանքների, հերթականության և ժամկետների վերաբերյալ: Ուսանողը պետք է տիրապետի վազերի էտի ձևավորման շպալեռային հիմնադրման, հողի մշակության, պարարտացման, ոռոգման, կանաչ հատումների, բերքահավաքի, այգերածի և այգերածի աշխատանքների ճիշտ կազմակերպմանը
Մողուլի տևողությունը	68 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մողուլը ուսունասիրելուց առաջ ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԳՏԳ -4-09-009 «Գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների շահագործում»
Մողուլի գնահատման կարգը	Մողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
ՈՒՍՏԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Կարողանալ հստակ նկարագրել խաղողի վազի կենսաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է շարադրում խաղողի վազի վերգետնյա օրգանների աճի, զարգացման օրինաչփությունները, բ. ճիշտ է նկարագրում արտաքին գործոնների ազդեցությունը վազերի աճի վրա, գ. կարողանում է ճիշտ ներկայացնել վերգետնյա օրգանների նպատակադիր օգտագործումը վազերի աճի և բերքատվությունը կանոնավորելու գործում</p>
ՈՒՍՏԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Կարողանալ նկարագրել վազի աճման կենսաբանական ցիկլերը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. կարողանում է ճիշտ նկարագրել հանգստի և վեգետացիայի ժամանակաշրջանի տարբեր փուլերը, բ. կարողանում է տարբերակել հարաբերական հանգստի ժամանակաշրջանի տևողությունը կախված հողակլիմայական պայմաններից և սորտերի կենսաբանական առանձնահատկություններից, զ. կարողանում է ներկայացնել բոլոր վեց փուլերի ժամանակաշրջանում վազի օրգաններում տեղի ունեցող պրոցեսները:</p>
ՈՒՍՏԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Կարողանալ հիմնել խաղողի այգի
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. կարողանում է շարադրել այգու հիմնադրման աշխատանքների կազմակերպումը, բ. կարողանում է ճիշտ ընտել այգու համար նախատեսված հողատարածությունը, նախապատրաստել այն, տեղաձևել, զ. կարողանում է բեր լանջերում կառուցել դարավանդներ,</p>

	<p>դ. կարողանում է կատարել տնկման խտության հաշվարկ, Ե. կարողանում է ճիշտ ընտրել տնկման եղանակը և տեխնիկան, զ. կարողանում է ճիշտ պատրաստել տնկանյութը տնկման համար</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 4	Կարողանալ ճիշտ կազմակերպել խաղողի երիտասարդ և բերքատու այգու խնամքի աշխատանքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. կարողանում է ճիշտ շարադրել երիտասարդ այգու խնամքի հիմնական աշխատանքները՝ վագերի էտը և ձևավորումը, շպալերային հիմնադրումը, չոր կապը, հողի մշակությունը, պարարտացումը, սնուցումները, ջրումը, շվատումը, կանաչ կապը, բուժումները այգեթաղը և այլն:</p> <p>բ. կարողանում է ճիշտ որոշել վագի ձևավորման համակարգը Ելնելով արտադրության պայմաններից, հողակլիմայական առանձնահատկություններից, սորտերի առանձնահատկություններից, մշակության ձևերից</p> <p>զ. կարողանում է ճիշտ շարադրել բերքատու այգու խնամքի աշխատանքները՝ այգերաց, նոսրության վերացումը անդախսների միջոցով, բերքատու վագերի էտը ցրտահարված վագերի էտը, շպալերայի վերականգնումը, այգու հողի մշակությունը, պարարտացումը և ջրումը</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 5	Կարողանալ հստակ տարրերել և նկարագրել խաղողի սեղանի և տեխնիկական սորտերը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. կարողանում է հստակ տարրերել խաղողի, սեղանի և տեխնիկական սորտերը,</p> <p>բ. կարողանում է որոշել այս կամ այն սորտի տեղաբաշխումը տվյալ վայրի հողակլիմայական պայմանների, խաղողագործության արտադրական մասնագիտացման ուղղությունից Ելնելով</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 6	Կարողանալ ժամանակին և ճիշտ կազմակերպել բերքահավաքի աշխատանքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. կարողանում է ճիշտ որոշել բերքահավաքի ժամկետը Ելնելով վերցրած պտուղների միջին նմուշից,</p> <p>բ. կարողանում է հաշվարկել խաղողի սեղանի սորտերի բերքահավաքի համար անհրաժեշտ տարաների քանակը և հակավորված բերքի անվճական տեղափոխումը,</p> <p>զ. կարողանում է ճիշտ կազմակերպել խաղողի տեխնիկական սորտերի բերքահավաքի աշխատանքները</p>
ՍՈՂՈՎԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲԱՏԱՐՁՐՈՒՄԱՆԱՅԻՆ ՄՇԱԿԱԲՈՒՅՍԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԲԵՐՔԱՐԱՎԱՔԻ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԳ 4-09-014
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ բանջարաբոստանային մշակաբույսերի ցանքի, հողի հիմնական և նախացանքային մշակության, պարարտացման, ոռոգման, բերքահավաքի մասին
Մոդուլի տևականությունը	68 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնապիտելուց առաջ ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԳՏԳ 4-09-004 «Բույսերի կյանքին անհրաժեշտ գործուները և նրանց ռեժիմները»
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ հստակ նկարագրել բանջարաբոստանային մշակաբույսերի պահանջը արտաքին գործուների նկատմամբ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է շարադրում բանջարաբոստանային բույսերի պահանջը լույսի նկատմամբ նկարագրում լուսավորության ազդեցությունը բերքի քանակի և որակի վրա</p> <p>բ. կարողանում է շարադրել բույսերի պահանջը ջրի և սննդառության նկատմամբ ինչպես նաև հողի և օդի խոնավության նկատմամբ</p> <p>զ. կարողանում է ճիշտ շարադրել բույսերի պահանջը հողի սննդառության նկատմամբ և որոշել պարարտացման համակարգը</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 2	Կարողանալ ճիշտ շարադրել բանջարանաբոստանային բույսերի սերմերի նախացանքային մշակությունը, ցանքի և սածիկնաման ձևերը
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է ճիշտ շարադրել սերմերի նախացանքային մշակության ձևերը և նպատակները, սերմերի տեսակավորումը ախտահանումը վերամշակումը

	<p>բ. Կարողանում է ճիշտ որոշել ցանքի և սածիլման ձևերը, ճիշտ ընտրել բույսի սննան մակերեսը, ճիշտ շարադրել ագրոտեխնիկական միջոցառումները</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	<p>Կարողանալ հստակ շարադրել պոմիդորի, վարունգի, տաքեղի, և բաղրիջանի մշակության հիմնական շրջանները, ցանքի, սածիլման ժամկետները և ձևերը, ագրոտեխնիկական միջոցառումները և բերքահավաքի կազմակերպումը</p>
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Ճիշտ է շարադրում պոմիդորի մշակության ագրոտեխնիկական բաց դաշտում, ճիշտ նկարագրել նրա կենսաբանական բնութագիրը, տեղը ցանքաշրջանառության մեջ, նկարագրել առավել տարածված սորտերը բ. Ճիշտ է շարադրում վարունգի ագրոտեխնիկական բաց դաշտում, տալիս ցանքի ժամկետները և ձևերը, ճիշտ է հաշվարկում ցանքի նորման գ. Կարողանում է ճիշտ շարադրել տաքեղի և բաղրիջանի ագրոտեխնիկական բաց դաշտում, ցանքի և սածիլման ժամկետները և ձևերը դ. Կարողանում է ճիշտ շարադրել բերքահավաքի կազմակերպման աշխատանքները</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	<p>Կարողանալ հստակ շարադրել կաղամբատեսակների (միջահաս, ուշահաս, կաղամբի, ողունակաղամբի, տերևակաղամբի) մշակության ագրոտեխնիկական և բերքահավաքի կազմակերպումը</p>
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Կարողանում է ճիշտ նկարագրել կաղամբների մշակության ագրոտեխնիկական, շրջանացված սորտերը, բ. Կարողանում է ճիշտ շարադրել բերքահավաքի կազմակերպման աշխատանքները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	<p>Կարողանալ ճիշտ շարադրել գազարի, սեղանի ճակնեղի, բողկի, ամսաբողկի մշակության ագրոտեխնիկական և բերքահավաքի կազմակերպումը</p>
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Կարողանում է ճիշտ ներկայացնել գազարի, սեղանի ճակնեղի, բողկի ամսաբողկի կենսաբանական բնութագիրը, բ. Կարողանում է ճիշտ ներկայացնել նրանց տնտեսական նշանակությունը, մշակության հիմնական շրջանները, ագրոտեխնիկական միջոցառումները, և բերքահավաքի կազմակերպումը</p>
Ուսումնառության արդյունք 6	<p>Կարողանալ ճիշտ շարադրել դդմազգիների (դդմիկի, դդմի) սոխի սխտորի, ձմերուկի, սեխի, բանջարանցային լրու, ոլորի, բակլյա, բամիայի, սպանախի, հազարի, կանաչեղենների մշակության ագրոտեխնիկական և բերքահավաքի կազմակերպումը</p>
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է նկարագրում նշված մշակաբույսերի կենսաբանական բնութագրումը, մշակության հիմնական շրջանները, բ. ճիշտ է նկարագրում ցանքի նորման և ժամկետները, գ. ճիշտ է նկարագրում ագրոտեխնիկական միջոցառումները, դ. ճիշտ է նկարագրում բերքահավաքի կազմակերպման աշխատանքները</p>
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲՈՒՅՍԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մողուլի դասիչը	ԳՏԳ 04-09-015
Մողուլի նպատակը	Մողուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել, գյուղացիական տնտեսություններում, բույսերի պաշտպանության միջոցառումների իրականացման, վնասատումների և հիվանդությունների դեմ պայքարի կազմակերպման կարողություններ
Մողուլի տևականությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մողուլը ուսումնասիրելուց առաջ ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԳՏԳ 4-09-014 «Բանջարաբոստանային մշակաբույսերի մշակության և բերքահավաքի տեխնոլոգիաները մոդուլը»
Մողուլի գնահատման կարգը	Մողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	ճանաչել բույսերի վնասատումները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Տարբերակում է լվիճներին, տգերին, կրծողներին, նեմատողներին, թեփուկաթևավորներին, կարծրաթևավորներին, բ. Տարբերակում է խաղողի, պտուղների, հատապտուղների վնասատումներին, գ. Տարբերակում է բանջարաբոստանային կուլտուրաների վնասատումներին, դ. Տարբերակում է հացահատիկային կուլտուրաների, կարտոֆիլի, տեխնիկական մշակաբույսերի և կերային մշակաբույսերի</p>

	Վճասատուներին:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2 Կատարման չափանիշներ	Ներկայացնել բույսերի հիվանդությունները ա. ճիշտ է ախտորոշում բույսերի սնկային հիվանդությունները, բ. ճիշտ է ախտորոշում բույսերի վիրուսային հիվանդությունները, գ. ճիշտ է ախտորոշում բույսերի բակտերիալ հիվանդությունները
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3 Կատարման չափանիշներ	Ներկայացնել վճասատուների և հիվանդությունների հայտ գալու ժամանակաշրջանը ա. ճիշտ է տարբերակում վճասատուների հայտնվելու ժամանակաշրջանը, բ. ճիշտ է տարբերակում բույսերի հիվանդությունների հայտնվելու ժամանակաշրջանը
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4 Կատարման չափանիշներ	Որոշարկել հիվանդությունների և վճասատուների համար նախատեսված թունաքիմիկատները և դրանց չափաբաժինները ա. ճիշտ է որոշում բույսերի հիվանդությունների բուժման և դրանց կանխարգելման համար նախատեսված թունաքիմիկատները, բ. ճիշտ է որոշում բույսերի բուժման համար նախատեսված համապատասխան թունաքիմիկատների չափաբաժինները, գ. ճիշտ է կազմակերպում բույսերի վճասատուների և հիվանդությունների դեմ կիրառվող միջոցառումները:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5 Կատարման չափանիշներ	Կատարի պրոֆիլակտիկ միջոցառումներ ա. ճիշտ է կազմակերպում և անցկացնում պրոֆիլակտիկ միջոցառումները, բ. կարողանում է բացահայտել բնակլիմայական պայմանների փոփոխությունների ժամանակ առաջացող պատճառահետևանքային կապերը, գ. ճիշտ է բացատրում սերմերի ախտահանձնան նշանակությունը, դ. ճիշտ է որոշում սերմերի ախտահանձնան համար նախատեսված քիմիական նյութերի չափաբաժինները ե. ճիշտ է կազմակերպում ախտահանձնան գործընթացը
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՍՎԱԾՈՒՄԸ «ՑԱՍՔԱՇՐՋԱՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԿԱՍԱԿԱՐԳԵՐ ԵՎ ԴՐԱՑ ԱՊԱՆՉԱՆԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ»	
Սողուլի դասիչը	ԳՏԳ 04-09-016
Սողուլի նպատակը	Մողուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ ցանքաշրջանառության մեջ տարբեր մշակաբույսերի և ցելերի նշանակության, մոնոմշակաբույսի վճասակարության, նախորդող մշակաբույսի ընտրության, ցանքաշրջանառության ագրոտեխնիկայի, կերային դաշտային և հասուլ ցանքաշրջանառությունների կիրառման պայմանների, ջրովի, անջրտի և մելորացված հողերում կիրառվող ցանքաշրջանառությունների, նրանց սահմաննան և նախագծման վերաբերյալ
Սողուլի տևողությունը	51 ժամ
Սուտքային պահանջները	Այս մողուլը ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԳ 4-09-001 «Երկրագործության և հողագիտության հիմունքներ», մողուլը
Սողուլի գնահատման կարգը	Մողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1 Կատարման չափանիշներ	Կարողանալ բացատրել մենամշակաբույսի վճասակարությունը և կատարել նախորդող մշակաբույսի ընտրություն ա. ճիշտ է բացատրում նույն դաշտում անընդմեջ նույն մշակաբույսի մշակման վճասակարությունը, բ. կարողանում է բացատրել նախորդող մշակաբույսի դերը և կատարել ճիշտ ընտրություն
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2 Կատարման չափանիշներ	ա. Դասակարգել ցանքաշրջանառությունների տեսակները և տալ նրանց կիրառման պայմանները բ. ճիշտ է դասակարգում ցանքաշրջանառությունների տեսակները, գ. ճիշտ է շարադրում ցանքաշրջանառության ագրոտեխնիկական հիմնավորումները
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3 Կատարման չափանիշներ	կարողանալ շարադրել ցանքաշրջանառության ագրոտեխնիկական հիմնավորումները ճիշտ է շարադրում ցանքաշրջանառության ագրոտեխնիկական հիմնավորումները

ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	կարողանալ բացատրել կերային, դաշտային և հատուկ ցանքաշրջանառությունների կիրառման, պայմանները և նշանակությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում կերային, դաշտային և հատուկ ցանքաշրջանառությունների կիրառման պայմանները, բ. ճիշտ է շարադրում կերային, դաշտային և հատուկ ցանքաշրջանառությունների նշանակությունը
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	կարողանալ դասակարգել ջրովի, անջրդի և մելիորացված հողերում կիրառվող ցանքաշրջանառությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում ջրովի և անջրդի պայմաններում կիրառվող ցանքաշրջանառությունները, բ. ճիշտ է շարադրում մելիորացված հողերում կիրառվող ցանքաշրջանառությունները
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6	կարողանալ տալ ցանքաշրջանառությունների սահմանումը և կատարի նախագծում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է տալիս ցանքաշրջանառությունների սահմաննան դրույթները, բ. կարողանում է կատարել ցանքաշրջանառությունների նախագծում
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱԾՈՒՄԸ «ԱՆԱՍՆԱՊԱՐԱԿԱՆ ՄԹԵՐՔՆԵՐԻ ԵՎ ՀՈՒՄՔԻ ԱՐՏԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ»	
Մողուլի դասիչը	ԳՏԳ 04-09-017
Մողուլի նպատակը	Մողուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել անհատական, ֆերմերային և կոլեկտիվ-գյուղացիական տնտեսություններում գյուղատնտեսական կենդանիներից մթերքների ու հումքի արտադրության խնդիրները ընկալելու և համապատասխան լուծումներ տալու կարողություններ
Մողուլի տևականությունը	68 ժամ
Մոտքային պահանջները	Չկան
Մողուլի գնահատման կարգը	Մողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Կարողանալ բացատրել կարի արտադրության տեխնոլոգիական առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. տիրապետում և ներկայացնում է կարի արտադրության առանձնահատկությունները ըստ անասնատեսակների, բ. ճիշտ ներկայացնում է կենդանիների մսուրային և արոտային պահվածքի տեխնոլոգիական օրինաչափությունները,
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	իմանալ մսի և ձվի արտադրության հիմնադրույթները
Կատարման չափանիշներ	ա. Տիրապետում է տավարամսի, խոզի մսի, հավի և ձվի արտադրության հետ կապված տեխնոլոգիական առանձնահատկություններին բ. օգտվելով կերակրման նորմաներից ճիշտ է կազմում կերաբաժինները ըստ անասնատեսակների
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	իմանալ բրոդի և արդյունաբերական այլ հումքի արտադրության առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ունի մասնագիտական գիտելիքներ բրոդի և այլ արդյունաբերական հումքի արտադրության հետ կապված ոչխարների ձմեռային և արոտային պահվածքի առանձնահատկություններինասին
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	իմանալ գյուղատնտեսական կենդանիների բուծման հիմունքները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ընտրում կենդանիների բուծման մեթոդը և գուգավորման տեխնիկան ու մատուցի աճեցումը, բ. ճիշտ է ընտրում մթերաստվության հաշվառման մեթոդները, կենդանիների գնահատման սկզբունքները
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	իմանալ գյուղատնտեսական կենդանիների կերակրման հիմունքները
Կատարման չափանիշներ	ա. կազմում է կերաբաժիններ տարբեր կենդանատեսակների համար, կապված նրանց ածի, զարգացման և մթերատվության մակարդակի հետ, բ. նախատեսում է ընդհանուր ցանքաշրջանառության մեջ կերային մշակաբույսերի արտադրությունը, գ. տիրապետում է կենդանիների ճիշտ և լիարժեք կերակրման աշխատանքներին՝ բարձր մթերատվություն ապահովելու համար
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱԾՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մողուլի դասիչը	ԳՏԳ 04-09-018

Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ բնական, աշխատանքային և դրամական չափանիշների, հաշվառման միջոցների, դրամական միջոցների հաշվառման, նյութերի և հիմնական միջոցների հաշվառման, գույքագրման և միջոցների դուրսգրման, փաստաթղթավորման, միջոցների ծախսի և արտադրանքի ինքնարժերի, արտադրանքի իրացման հաշվետվությունների և տնտեսական հաշվեկշռի կազմնան վերաբերյալ
Մոդուլի տևողությունը	68 ժամ
Սուտքային պահանջները	Այս մոդուլը սովորելուց առաջ ուսանողը պետք է նախօրոք ուսումնասիրի և յուրացմի ԳՏԳ 4-09-005 «Գյուղատնտեսական բեռների և արտադրանքի տեղափոխում, պահեստավորում, բաշխում » մոդուլը
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	կարողանալ հաշվառել օգտագործվող նյութերը, ձեռքբերված հիմնական միջոցները և դրանց գույքագրումն ու դուրսգրումը
Կատարման չափանիշներ	ա. Կարողանում է ճիշտ հաշվառել տարբեր կատեգորիայի աշխատողների աշխատանքի վարձատրությունը, բ. կարողանում է հաշվառել օգտագործված նյութերը և կատարել ձևակերպումներ, գ. կարողանում է կատարել արտադրության հիմնական միջոցների մուտքագրում, անորտիզացիոն հատկացումների հաշվարկում, մաշվածքի հաշվառում և դուրս գրում
ՈՒսումնառության արդյունք 2	կարողանալ հաշվառել բուսաբուծական, անասնաբուծական ճյուղերի արտադրական ծախսերը, պատրաստի արտադրանքը
Կատարման չափանիշներ	ա. Կարողանում է հստակ հաշվառել բուսաբուծական և անասնաբուծական ճյուղերի պատրաստի արտադրանքը, բ. կարողանում է կատարել արտադրանքի իրացում և արտադրության ծախսերի հաշվառում
ՈՒսումնառության արդյունք 3	կազմել և ներկայացնել հաշվետվություններ
Կատարման չափանիշներ	ա. Կարողանում է կազմել գործներության եռամսյա, կիսամյա, տարեկան հաշվետվությունները, բ. ճիշտ է բացատրում հաշվեկշռի բովանդակությունը և ներկայացման ժամկետները, գ. կարողանում է օգտվել հաշվետվություններից:
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱԾՈՒԾ «ԳՅՈՒՂԱՑՏԵՍԱԿԱՆ ՎԻճԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒԵՌՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիցը	ԳՏԳ 04-09-019
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ գյուղատնտեսության վիճակագրության ցուցանիշների համակարգի, գյուղատնտեսական մշակաբույսերի ցանքատարածության ու բերքատվության ցուցանիշների վերլուծության, անասնագլխաբանակի և մթերատվության ցուցանիշների վերլուծության, ինչպես նաև գյուղատնտեսական մթերքների առանձին տեսակների ինքնարժերի դիմամիկայի վերլուծության վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Սուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԳ 4-09-017 «Անասնաբուծական մթերքների և հումքի արտադրության տեխնոլոգիա», ԳՏԳ 4-09-005 «Գյուղատնտեսական բեռների և արտադրանքի տեղափոխում, պահեստավորում, բաշխում» մոդուլները
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	կարողանալ բացատրել գյուղատնտեսության վիճակագրության համակարգը
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանում է կազմել վիճակագրական հաշվետվություն ըստ հողատեսքերի հաշվեկշռի, բ. կարողանում է կազմել վիճակագրական հաշվետվություն ըստ հողատեսքերի կառուցվածքի
ՈՒսումնառության արդյունք 2	կարողանալ բացատրել գյուղատնտեսական մշակաբույսերի ցանքատարածությունների և բերքատվության ցուցանիշները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կատարում բուսաբուծության համախառն բերքի դիմամիկայի և նրա վրա ազդող գործների վերլուծությունը, բ. ճիշտ է կատարում բազմամյա տնկարկների համախառն բերքի արտադրանքի վերլուծությունը, գ. ճիշտ է կատարում կերպարտադրության և ծածկած գրունտի համախառն բերքի վերլուծությունը

ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Կարողանալ կատարել գյուղատնտեսական մթերքների առանձին տեսակների ինքնարժեքի դիմամիկայի վերլուծություն Կատարման չափանիշներ	Կարողանալ կատարել գյուղատնտեսական մթերքների առանձին տեսակների ինքնարժեքի դիմամիկայի վերլուծություն ա. ճիշտ է կատարում բուսաբուծական արտադրանքի ինքնարժեքի վերլուծություն, բ. ճիշտ է կատարում անասնաբուծության արտադրանքի ինքնարժեքի վերլուծություն
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՂԱԾՏԱՅԻՆ ՄԵԱԿԱԲՈՒՅՍԵՐԻ ՄԵԱԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԲԵՐՁԵՐԱՎԱՔԻ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԸ»		
Մողուլի դասիչը	ԳՏԳ 04-09-020	
Մողուլի նպատակը	Մողուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ դաշտային մշակաբույսերի ցանքի համար նախատեսված հողերի մշակման, ցանքի, մշակության ազդոտեխնիկայի և բերքահավաքի կազմակերպման աշխատանքների մասին	
Մողուլի տևողությունը	72 ժամ	
Մուտքային պահանջները	Այս մողուլն ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԳ 4-09-001 «Երկրագործության և հղագիտության իմունիտեր» մողուլը	
Մողուլի գնահատման կարգը	Մողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:	
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Կարողանալ բացատրել դաշտային մշակաբույսերի ցանքի համար նախատեսված հողերի հիմնական և նախացանքային մշակության աշխատանքները	
Կատարման չափանիշներ	ա. Կարողանում է ճիշտ բացատրել հողի հիմնական մշակման աշխատանքները, բ. Կարողանում է ճիշտ բացատրել հողի նախացանքային մշակության աշխատանքները	
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Կարողանալ բացատրել դաշտային մշակաբույսերի ցանքի աշխատանքները	
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում դաշտային մշակաբույսերի ցանքի ձևերը, բ. ճիշտ է բացատրում դաշտային մշակաբույսերի ցանքի ժամանակը, գ. ճիշտ է բացատրում դաշտային մշակաբույսերի ցանքի խորությունը, դ. ճիշտ է որոշում դաշտային մշակաբույսերի ցանքի նորման և սննան մակերեսը	
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Կարողանալ բացատրել դաշտային մշակաբույսերի մշակության ազդոտեխնիկան	
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում դաշտային մշակաբույսերի վեգետացիայի ընթացքում կատարվող սննուցման աշխատանքները, բ. ճիշտ է բացատրում դաշտային մշակաբույսերի վեգետացիայի ընթացքում միջշարային տարածություններում կատարվող փիլիեցման աշխատանքները, գ. ճիշտ է բացատրում դաշտային մշակաբույսերի վեգետացիայի ընթացքում մոլախոտերի դեմ պայքարի կազմակերպման աշխատանքները, դ. ճիշտ է բացատրում դաշտային մշակաբույսերի վեգետացիայի ընթացքում մոլախոտերի հիվանդությունների և վնասատուների դեմ պայքարի կազմակերպման աշխատանքները	
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Կարողանալ բացատրել դաշտային մշակաբույսերի բերքահավաքի կազմակերպման աշխատանքները	
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում դաշտային մշակաբույսերի բերքահավաքի ճիշտ ժամկետների ընտրությունը, բ. ճիշտ է բացատրում դաշտային մշակաբույսերի բերքահավաքի մերենայացված աշխատանքները, գ. ճիշտ է բացատրում դաշտային մշակաբույսերի բերքի պահպանման աշխատանքները	
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԵԱԿԱԲՈՒՅՍԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆ ՊԱԾՏԱՍՆՎԱԾ ԳՐՈՒՏՏԻ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՐԱԿԱՐՈՒՄ»		
Մողուլի դասիչը	ԳՏԳ 04-09-021	
Մողուլի նպատակը	Մողուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիք և կարողություն պաշտպանված գրունտի, այնտեղ մշակվող բանջարանոցային բույսերի պահանջների և մշակության ազդոտեխնիկայի մասին	
Մողուլի տևողությունը	68 ժամ	
Մուտքային պահանջները	Այս մողուլն ուսումնասիրելուց առաջ ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԳՏԳ 4-09-015 «Բույսերի պաշտպանություն», ԳՏԳ 4-09-003 «Պարարտանյութեր նրանց տեսակները և օգտագործումը» մողուլները	

Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1 Կատարման չափանիշներ	Կարողանալ հստակ տալ պաշտպանված գրունտի բնութագրումը ա. ճիշտ է տալիս պաշտպանված գրունտի բնութագրումը, նրա դերը բույսին անհրաժեշտ գործոնների ապահովման գործում
ՈՒսումնառության արդյունք 2 Կատարման չափանիշներ	Կարողանալ հստակ նկարագրել պաշտպանված գրունտի կառուցների տեսակները և նրանց տաքացման առանձնահատկությունները ա. ճիշտ է ներկայացնում պաշտպանված գրունտի կառուցների տեսակները, ջերմատների տիպերը, բ. ճիշտ է ներկայացնում ջերմատների տաքացման ձևերը, կենսաբանական և տեխնիկական տաքացման տնտեսական արդյունավետությունը, գ. ճիշտ է ներկայացնում ջերմային գործոնի ավտոմատ կանոնավորումը, էլետրականության տաքացման հեռանկարները կայուրաֆերային տաքացումը:
ՈՒսումնառության արդյունք 3 Կատարման չափանիշներ	Կարողանալ հստակ նկարագրել լուսաթափանց թաղանթների օգտագործման արդյունավետությունը: ա. ճիշտ է ներկայացնում լուսաթափանց թաղանթների օգտագործումը, բ. ճիշտ է ներկայացնում թաղանթների տարրեր տեսակների ֆիզիկամեխանիկական բնութագրումը, գ. ճիշտ է ներկայացնում լուսաթափանց թաղանթների տեսական արդյունավետությունը մյուս ծածկոցների համեմատ:
ՈՒսումնառության արդյունք 4 Կատարման չափանիշներ	Կարողանալ հստակ նկարագրել հողախառնուրդի պատրաստման և ախտահանման եղանակները ա. ճիշտ է շարադրում հողախառնուրդի պատրաստման և ախտահանման եղանակները, բ. ճիշտ է ներկայացնում թաղարների պատրաստման եղանակները, գ. ճիշտ է ներկայացնում սածիլների մշակության տեխնոլոգիան,
ՈՒսումնառության արդյունք 5 Կատարման չափանիշներ	Կարողանալ հստակ նկարագրել բանջարեղենի արտադրության տեխնիկան պաշտպանված գրունտում ա. ճիշտ է ներկայացնում սածիլների մշակության տեխնոլոգիան, բ. ճիշտ է ներկայացնում պաշտպանված գրունտում մշակաբույսերի ցանքի ձևերը և ժամկետները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՍՈՒՄԸ «ԼԱՏՁԵՐԻ ՎՐԱ ԲԱԶՄԱՍՅԱ ՏՆԿԱՐԿՆԵՐԻ ՔԻՄՍՄԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԳ 04-09-022
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ մեծ թեքության զարիվայր լանջերում հողատարման գործընթացների կասեցման, հողատարման դեմ պայքարի միջոցառումների և լանջերի վրա դարավանդավորման միջոցով բազմայա տնկարքների հիմնան տեխնոլոգիաների վերաբերյալ
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար նախապես անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԳ 04-09-001 «Երկրագործության և հողագիտության հիմունքներ» մոդուլը
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշի լիարժեք ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1 Կատարման չափանիշներ	Կարողանալ բացատրել հողերի ողողամաշման պրոցեսները ա. ճիշտ է բացատրում հողերի քայլայման պատճառները և հետևանքները, բ. ճիշտ է բացատրում հողերի ջրային էրոզիայի պատճառները, գ. ճիշտ է բացատրում հողերի հողմնային էրոզիայի պատճառները, դ. ճիշտ է բացատրում լանջերի հողատարման հետևանքները
ՈՒսումնառության արդյունք 2 Կատարման չափանիշներ	Կարողանալ դասակարգել տվյալ տեղանքում առավել նպատակահարմար դարավանդավորման տեսակները ա. ճիշտ է բացատրում տվյալ տեղանքում աստիճանավոր դարավանդավորման եղանակը, բ. ճիշտ է բացատրում տվյալ տեղանքում հերկային դարավանդավորման եղանակը,

	<p>գ. ճիշտ է բացատրում տվյալ տեղանքում պլանտաժային դարավանդավորման եղանակը, դ. կարողանում է հստակ ներկայացնել միկրոդարավանդավորման, ծառատնկման ակոսմերի և ջրապահ թմրով հարթակների առանձնահատկությունները</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ բացատրել լանջերի վրա բազմամյա տնկարքների տեսակները և հիմնման աշխատանքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում լանջերի վրա հիմնվող բազմամյա տնկարկների տեսակները,</p> <p>բ. ճիշտ է բացատրում լանջերի վրա բազմամյա տնկարքների հիմնման աշխատանքները</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 4	Կարողանալ բացատրել դարավանդների վրա հիմնված բազմամյա տնկարկների մշակության ազդութեանիկան
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում դարավանդների վրա հիմնված բազմամյա տնկարկների ազդութեանիկան միջացումները,</p> <p>բ. ճիշտ է բացատրում դարավանդների հողային աշխատանքների կատարման ազդութեանիկան,</p> <p>գ. ճիշտ է բացատրում դարավանդների վրա հիմնված բազմամյա տնկարկների պարարտացման և սուլացման աշխատանքները,</p> <p>դ. ճիշտ է բացատրում դարավանդների վրա հիմնված բազմամյա տնկարկների միջշարային տարածությունների մոլախոտերի դեմ պայքարի կազմակերպման աշխատանքները,</p> <p>ե. ճիշտ է բացատրում դարավանդների վրա հիմնված բազմամյա տնկարկների հիվանդությունների և վնասատուների դեմ պայքարի կազմակերպման աշխատանքները</p>

Աղյուսակ 3

Միջին մասնագիտական կորության 3102 «Գյուղատնտեսագիտություն» մասնագիտության օրինակելի ուսումնական պլան

N	Դասընթացներ, առարկաներ և մոդուլներ	Ծարաք ների թիվը	Ուսանողի առավելա- գույն բերնվածու- թյունը, ժամ	Պարտադիր լսարանային պարապմունք -ներ, ժամ	Ուսուցման երաշխավոր- վող տարին
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽՍԱԿԻՏԱՐ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ					
1	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ	108	72	1	
2	Տնտեսագիտության հիմունքներ	81	54	1	
3	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ	81	54	1	
4	Էրավունքի հիմունքներ	54	36	2	
5	Պատմություն	81	54	1	
6	Ռուսաց լեզու	108	72	1	
7	Օսուր լեզու	108	72	1	
8	Ֆիզիկական կուլտուրա	132	132	1,2	
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽՍԱԿԻՏԱՐ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽՍԱԿԻՏԱՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽՍԱԿԻՏԱՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽՍԱԿԻՏԱՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ	
1	Էկոլոգիայի հիմունքներ	54	36	1	
2	Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր	27	18	1	
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽՍԱԿԻՏԱՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽՍԱԿԻՏԱՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽՍԱԿԻՏԱՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽՍԱԿԻՏԱՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ	
1	Հաղորդակցման հմտություններ	81	54	1	
2	Ընդհանուր աշխատանքային գործունեության հմտություններ	108	72	1	
3	Անվտանգություն և առաջին օգնություն	54	36	1	
4	Հանակարգչային օպերատիվության հիմունքներ	81	54	1	
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽՍԱԿԻՏԱՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽՍԱԿԻՏԱՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽՍԱԿԻՏԱԿԱՆ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽՍԱԿԻՏԱԿԱՆ	
1	Երկրագործության և հողագիտության հիմունքներ	102	68	1	
2	Հողի մշակման համակարգերը և ազդութեանիկան	102	68	1	
3	Պարարտանյութեր, նրանց տեսակները և օգտագործումը	102	68	1	
4	Բույս. կյանքին անհրաժեշտ գործուները և նրանց ռեժիմները	81	54	1	
5	Գյուղատնտեսական բեռների և արտադրանքի տեղափոխում, պահեստավորում և բաշխում	81	54	1	
6	Գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների շահագործում	108	72	1	
7	Մոլախտերը և պայքարը դրանց դեմ	54	36	1	
8	Պտղի և խաղողի տնկանյութի արտադրության տեխնոլոգիաներ	81	54	1	
9	Մշակաբույսերի սերմերի արտադրության տեխնոլոգիաներ	102	68	1	
10	Կերային մշակաբույսերի և բուսական ծագման կերերի արտադրության տեխնոլոգիաները	108	72	1	
11	Գյուղատնտեսական արտադրության կազմակերպում և պլանավորում	108	72	1	
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽՍԱԿԻՏԱԿԱՆ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽՍԱԿԻՏԱԿԱՆ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽՍԱԿԻՏԱԿԱՆ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽՍԱԿԻՏԱԿԱՆ	
1	Պտղատու այգիների մշակության և բերքահավաքի տեխնոլոգիաներ	102	68	2	
2	Խաղողի մշակության և բերքահավաքի տեխնոլոգիաներ	102	68	2	
3	Բանջարաբուտանային մշակաբույսերի մշակության և բերքահավաքի տեխնոլոգիաները	102	68	2	
4	Բույսերի պաշտպանություն	108	72	2	
5	Ցանքաշրջանառության համակարգեր և նրանց առանձնահատկությունները	76	51	2	
6	Անասնապահական մթերքների և հումքի արտադրության տեխնոլոգիաներ	102	68	2	
7	Գյուղատնտեսական արտադրության հաշվառում և հաշվետվությունների կազմում	102	68	2	
8	Գյուղատնտեսական վիճակագրություն և տնտեսական գործներության վերլուծություն	108	72	2	
9	Դաշտային մշակաբույսերի մշակության և բերքահավաքի	108	72	2	

	տեխնոլոգիաները				
10	մշակաբույսերի արտադրության տեխնոլոգիաները պաշտպանված գրունտի պայմաններում		102	68	2
11	Լանջերի վրա բազմանյա տնկարքների հիմնման տեխնոլոգիաները		108	72	2
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	1120	747	
	ԸՆՏՐՈՎԻ		108	72	
	ՊԱՐՈՒՍԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ		82	55	
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	66	3497	2376
	ԽՈՐՅՈՂԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		200	200	
	ՆԱԽԱՆԻՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆՆԵՐ				
	ԱՐՏԱՊՐԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱ		11		
	ՄԻՋԱՍԿՅԱԼ ԱՏԵՍՏԱԿՈՐՈՒՄ		4		
	ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՈՒՄ		2		
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	83			